

MAGYAR BARÁT.

TARTALOM: P. Uzdóczy-Zdraveczi István, O. F. M.: A SZENTISTVÁNI BIRODALOM FUNDAMENTUMA. — Ha-csu-na, kínai tudós: „A JÓ SZENT FERENC.” (Ungváry Sándor ford.) — P. Bögözy Vilmos, kapucinus házfőnök: AKI LEGGAZDAGABB VOLT A SZEGENYEK KÖZÖTT. — P. Schrotty Pál, O. F. M.: A PONYVA. — Dr. Monostory Elekné: BESZÉDES KÉPEK. — Kosztolányi Angéla: SZENTÁLDOZÁS. — P. Kiss Ssaléz, O. F. M.: ÚJBÓL DEBRECENBEN. — FERENCES SZEMMEL. — P. Kollár Kázmér, O. F. M.: AKIT AZ ISTEN BELYEGZETT MEG. — Masson Izabella, polg. isk. igazgató: „NE FÁRADJ KI LELEK!” — P. Sall Elek, O. F. M.: ÉGI SEREGEK FEJEDELME. — P. Réthy Apollinár, O. F. M.: BETEGSÉGÜNKBEN ORVOSSÁGUNK. — P. Schrotty Pál, O. F. M.: EGY NAGY TERCIÁRIUS VILÁRGASZÓLÓ TETTE. — JÖJJEK A GYÖNGYÖSI FAJDALMAS SZÜZANYA ÓSI KEGYHELYERE! — P. Roznik Rajnér, O. F. M.: KRISZTUS KÖZELÉBEN. — GALAMBÚC. — RENDI ÉLET. — ÜZENÜNK. — LEVÉL EGY VIII-OS GIMNAZISTA BARÁTOMHOZ. — KÖNYVEK. HALOTTAINK. HIRDETÉSEK.

«MAGYAR BARÁT»

előfizetési ára egész évre 3:60 P., félévre 1:80 P., egyes szám ára 30 fillér.

Csekkszáru: 51.581.

A kéziratokat minden hó, 1-ig küldjük a szerkesztőségbe.

Kéziratokat nem őrzünk meg s csak portó mellékelése esetében küldünk vissza."

Levelekre csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Gyöngyös, Ferencsek.

Postafiók 103.

Telefon 179.

(Moghívás'ótjan kérjük a szerkesztőt.)

- A MAGYAR BARÁT** védőszentje Kapisztrán Szent János, a törökverő Hunyady János barátja, a nándorfehérvári győzelem lelki vezére!
- A MAGYAR BARÁT** Kapisztrán hitével s lelkesedésével áll a mai magyar életbe is! Pusztuljon a pogányság s éljen Jézus! Vesszen a magyar lélekből a hitetlenség, a közöny, a bűn, főként a káromkodás, s lépjen helyébe Krisztus-király! Jézus nevét dicsérje a magyar ajak, Jézusért dobogjon a magyar szív, Jézus ügyéért harcoljon a magyar kar!
- A MAGYAR BARÁTOK** eszményi alakjai közé állította Isten az olasz származású Kapisztránt. Hivatása a magyar történelem dicsőségévé avatta, s a magyar szentek koszorújába fűzte.
- A MAGYAR BARÁT** oltárra emelt mintája és pártfogója így lett az olasz Kapisztrán Szent János!

Felvétel a Ferencrendbe!

A Rend történetét, belső életét, jellegzetes vonásait nagyszerű összefoglalásban adja: Érdekel a Ferencrend? c. füzetünk. Rövidségében is köteteket pótol. Minden III. rendinek, ferencseknek tisztelőnek, barátoknak készülő ifjúknak föl-tétlenül meg kell szereznie. Kétszínű nyomás, 28 Márton Lajos díszítőrajz ellenére is ára csak negyven (40) fillér.

A Ferencrend lekipásztorkodással, az ifjúság nevelésével, bel- és külföldi misszióval foglalkozik. Aki a Ferencrend kötelékében papként akar Istennek szolgálni, érettségi, ill. a VIII. gimnáziumnak félévi bizonyítványával jelentkezék: Főt. Ferencs Tartományfőnökség, Bp. II., Margit-körút 23. cím alatt.

Ha elolvastad,

küldd honvédismerőseidnek a Magyar Barátot!

MAGYARBARÁT

•FERENCES KÖZLÖNY•

XII. évfolyam 9. sz. 1942. szeptember 15.
Megjelenik minden hó 15-én.

Felelős kiadó és szerkesztő:
P. dr. Dám Ince, O. F. M.

A Szentistváni Birodalom fundamentuma

(P. Uzdöczy-Zadravecz István, O. F. M. püspök szentbeszéde 1942. Szent István napján délután a pálosok budai székleteplombájában).

Os idök óta Budára zarándokol Szent István ünnepe a magyar... Valóságos országátalálkozás van e napon. Nemzeti es népi ruházatunk színpompája hullámzik a páratlan nagyszerű Szent Jobb körmenetén... A vendéglátó főváros százféle leleményességgel szórakoztatja az ország minden részéről ideseregletteket...

Ugy-e, tudjuk, kedves Testvéreim, hogy a Szent István-napi Budára-zarándoklás nem merül ki e színpompás ünnepi találkozásban, felvonulásban, népiünnepélyben, kiállítások megtekintésében, — mert melyebb, melyebb célja volt a multban s kell hogy melyebb célja legyen a jelenben is.

REGÉN, e célja volt a Budára zarándoklásnak: hódolni az országalapító Szent István emlékének: gyermekei hódolattal ráborulni Szent Jobbjára... s mindezzel megtanulni a szentistváni Birodalom eszméjét, elfogadni a Szent Jobb örök utmutatását e Birodalom megtartására es továbbvirágoztatására... A budai zarándok, a szentistváni ünnepegről mint öntudatosabb magyar, mint a szentistváni eszmék, mint a magyar hazafiasság apostola tért vissza a vidékre, a falura, a magyar hegyekre, rónákra... Ahogy a Korán világa tisztelettel néz a tejszevel is megjelölt mekkai zarándokra, ki látta Mohamed koporsóját — ep így a magyar falu, tanyavilág tisztelettel néz a budai zarándokra, ki látta a Szent Jobbot, ki jobban megértette e miatt a magyar hazafiasság eszméjét — s bármily egyszerűek is szavai, műveltsége, mégis súlyosabb mindig a buzdítása es hazafias oktatása...

ES MA? Ma is ez kell, hogy célja es eredménye legyen a Szent István-napi budai zarándoklásnak: A Magyar Eszme, a Szentistváni Birodalom tisztább meglatása, megértése, Szent István örökké utat mutató Szent Jobbjának hűséges es engedelmes követe...

Ma! Ma! Ma! Mert bár az Isten es a Kereszt védelmében tegyverben áll az ország, fiaink hősi vére vedi Kárpátunkat, otthonukat, bölösönket — mégis, ma mégis a lét es a nem lét borotvaelen masiroz Szent István birodalma a jövő fele. Evezredes törtenelemünk minden válságánál válságosabb a jelen... Lenni vagy nem lenni... ez a helyzet ma...

Magyarok! En fennen kiáltom hitemet: Hiszem, valom es tudom, hogy a magyarok imádott Istene es nagy égi Patrónánk, Nagyboldogasszonyunk megvedi, meg esodával is, az elpusztulástól hazánkat... de csak azért merem ezt fennen hirdetni, mert tudom, hogy vannak meg e hazában jó es hűséges magyarok, es remelem, hogy meg (többen leszünk, akikert meg fogja vedeni, a tiz igazert Sodomának is irgalmazni kész Isten, honunkat...

E hitben es e reményben kerlek, Budára zarándokolt magyarok, értsetek meg Szent István országépítő eszméit, legyetek ti is ezeknek alapkövei, pillerei s szerite e hazában hirdetői.

Magyarok! A ma jelszava: Új világ, új Európa. Igen, ez helyes! Sok-sok mindent meg kell újítani, sok-sok mindent elsöpörni, — de sohase értsetek úgy e jelszót, hogy

magát az épületet — jelen esetben az országot — kell lerombolni, hogy új épülhessen helyébe. Hogy jó magyar közmondással éljek, ne értsetek úgy, hogy a mosogatóvízzel a gyermekeket is ki kell hajítani! — Mert...

az alapok, a fundamentumok örökkévalók es megingathatatlanok, — azokat Szent István rakta le... Ezekre lehet új emeleteket, új utakat építeni, de kiemelni, lerombolni nem szabad, mert abban a pillanatban levegőben lóg az egész alkotmány, s mások prédájává leszünk!...

Hogy ne sokat magyarázzak s mindenki megértsen, — a szentistváni honalapítás fundamentumai ezek:

Szuveren függetlenség es evangéliumi kereszténység.

A szuveren függetlenség az a sajátosság, mely egy népet jellemez, mikor nyelvében es szokásaiban él... Bennünket, Szent István birodalmát különösen ilyenek alkotott az Úr... a nyelvünk es népiségünk egyedülállósága miatt. Eszuveren függetlenség szimboluma a Szent Korona.

A kereszténység pedig az az evangéliumi es krisztusi élet, mely lüktetett Szent Istvánban s mellyel Ó Ázsia bizonytalan világnézetű népet evangéliumi világnézetűvé tette, törvényeit es egész életét erre fektette. E kereszténységünk szimboluma a Kettős Kereszt.

Ennek a szentistváni függetlenségnek es kereszténységnek egészen biztos, mondhatnám csalhatatlan ismertető jele az égi Patrónára hagyatkozás: a Magyarok Nagyszonyának (es senki másnak!) a protektoratussága...

Magyarok! Krisztus az evangélium ország-világának a megépítéséről ezeket mondotta: „Az én országom bennetek vagyon”. Ezt mondom én a ti országotokra is, Magyarok! Magyarország bennetek vagyon! Lelketekben, hitetekben!... Annak a háromnak: függetlenség, kereszténység, Nagyszony, nem politikának, diplomáciának, hanem hitnek, meggyözödesnek, életnek kell lennie! — Magyarok! Lelketek hitenek, vallásának! Ha Krisztus is csak a lélekbe építheti Evangéliumát, — a Nagyszony sem építheti levegőbe, hanem a lélekbe, a magyar lélek hitébe, meggyözödesébe Országát...

Magyarok! Az új világ, az új Európa megépítésénél ezt szem előtt tartsátok. Csak ez alapon épülhet fel Szent István boldogabb birodalma, — ez alapok nélkül biztosan elpusztul! Ragaszkodni!! Ragaszkodni hát, mint a lét föltetelehez, a független keresztény, nagyszonyos hazához! Ez a magyar vallás. Ez a honépítő vallás! E fundamentum elbir minden nemes újítást es ráépítést...

Azt mondtam az előbb, hogy a „Lenni vagy nem lenni” percit éli Hazánk. Nemesak a háború es a külső helyzet miatt, hanem azért is mondtam ezt, mert vannak, sajnos vannak, kik e fundamentum nélkül, vagy egyik-másik pillere nélkül gondolják felépíteni a honlapot... Es elég vakmerők ezt hirdetni is — es sajnos, sok emberben (szándékkal nem mondom: „magyarban”) meg is ingott e fundamentum hite.

Magyar Testvérek! Úgy szeretnék a vészeket látó, a haldokló Szent Istvánnal odatérdelgetni a Nagyszasszony elé, hogy tartsatok magyar bűnbánatot... itt, a Nagyszasszony lábainál... Ne várjatok, ne reménykedjétek, hogy boldogabb holnapot kaptok, — ha nem lesztek hitel, lélekkel e holnap kövei... Tartsatok magyar bűnbánatot, kikben megingott a fundamentum. A ti életek pedig, kik e fundamentumon éltek, s a ti ifjú életek, küzdelmes háborúskodástok, es a mai napon kiömlött ifjú kormányzó hős vérel együtt a ti minden csepp veretek, melyet e fundamentum védelmében áldoztatok fel, küzdő honvédeink, legyen ENGESZTELES, hogy irgalmazzon nekünk az Ur... Kyrie Eleison! Uram, irgalmazz nekünk!

És most, budai zarándokok, tárjátok ki szíveteket-lelketeket a szentistváni fundamentum befogadására...

Dél előtt tele volt még a lelkek Buda ünnepével, — most délután legyen tele szívetek fekete magyar gyásszal, mélységes magyar bűnbánattal és lelkes magyar fogadással.

Fel a szívvel a magasba! Hallja meg az ég kiáltásunkat! Derüljön ki a szomorú magyar föld orcája, s hallja szentistváni eskünket:

Mi, budai zarándokok, esküszünk, hogy bármily sötétté is lesz a magyar holnap, bármily fájdalmas éjszaka szakad is rá, mi a Nagyszasszony Pártfogása alatt levő, független es keresztény szentistváni birodalom hívei leszünk... E hitben élünk es Hazánk jövőjeért e hitben dolgozunk. Budáról, Szent István szent Jobbjától hazatérve, ennek hirdetői es Apostolai leszünk. Isten minket úgy segítsen! Amen!...

„A jó Szent Ferenc.”

Írta: Ha-esu-na, kínai tudós.

Ha-esu-na, kínai tudós, belépett szolgájának kamrájába, aki már napok óta beteg feküdt. A szolgáló szeszhezúdvá feküdt a gyékényen, s mosolyogva fogadta az urat.

— Jobban vagy már? — kérdezte a tudós.

— Engedd, hogy méltatlan szolgád jobban legyen, — felelte az a kulik együgyű mosolygásával: — Jobban vagyok! Ő már segített, — és rámutatott a feje fölé akasztott szentképek egyikére, amelyen a Szűzanya volt ábrázolva.

Tehát Ő segített rajtad.

— Most már jobban vagyok. — felte nyugva a szolgáló, — de nem ment ám olyan könnyen. Először mondtam neki, hogy a hátam fáj. — fektessen az oldalamba. Akkor meg panaszkodnom kellett, hogy az oldalam fáj, tegyen hát velem valami mást. Ma mar azután a jó oldalamba fordított. Nem fáj semmi, es nem is ég a fejem alatt a vankos. Jól esik feküdnöm. Ha-esu-na, akinek vagyona megengedte, hogy beutazza egész Európát, és Assisitól meghílette egy kínai Szent Ferenc életrajzot irt épen, bosszankodva hallgatta ezeket a naivságokat. Ő epen mint nagy tekintélyt es nagy embert akarta Szent Ferencet bemutatni a kínai olvasóknak, mert azt hitte, hogy az egyszerű kínai felfogása szerint, csak a tekintély es a nagyság el megbecsülésben: — elhatározta, hogy rendreutasítja, egyben felvilágosítja szolgáját a szentek tiszteletéről, ezért így szólt hozzá:

— Fiam, rosszalom, hogy Te úgy beszélsz a szent Szuzról, mintha a fogadott dajkad volna. Tudod-e, hogy milyen nagyság Ő? Gondold csak el, hogy mernél-e így beszélni egy mandarinnal, aki nagy es erős, — szép ruhája es sok szolgálja van, aki maga is annyi rizst es hust eszik, amennyi neki jölesik. Ugy-e, nem? Pedig látod ennél a Szent Szuz, más oknál fogva (mit jól meg kell értened), sokkalta nagyobb.

— Tudod-e, hogy honnan van a Szent Szuz nagysága?

— Csak onnan lehet, — felelte a szolgáló, — hogy a kínai asszonyok pucsanak talpa négy ujjnyi magas,

a Szent Szuzé pedig biztosan tíz ujjnyi magas is van, az is aranyból, — mert arany sárkányok ülnek a talpa alatt, es azokon jár.

— Ember, te értetlen vagy, — magyarázta a tudós. A nagyságot nem a cipőtalp okozza. Itt örömmel

Üzdöcny Zadravecz István püspök megszenteli a mátraházi ferences templomot.

látom a képeid között Assisi Szent Ferenc képet is. Látod ennek nincs is cipője, sem szép ruhája, csak kevés rizst eszik, nem is erős, es mégis igen nagy ember.

Nagy ember? — kérdezte esalódotlan a szolgáló. En azt hittem...

— Mit hittel? — vágott közbe türelmetlenül a tudós. Figyelj rám jól; — én most megmagyarázom, miért nagy Szent Ferenc.

Gondold el, hogy megy az úton a szent, a hátán egy silány tarisznnyával, a kezében egyszerű bottal. Megy, de olyan alázatosan es vigyázva, hogy elkerüli meg a hangyákat is, nehogy rájuk taposson. Most szemközt jön vele egy ember, es így szól: Ferenc testvér, mindenemből kifogytam. Ne aggódj feleli a szent, es elovesz a kopenyéből egy tallert. Itt lenn a völgyben predikáltam; — ezt ajándékoztak nekem. Fogadd El Te is tőlem.

Ahogy tovább megy, — madarak repülnek elébe: Ferenc testvér, — csicseregik: hoztál e nekünk is vala-

mit? A szent ember kifordítja a tarisznnyáját, amiben már csak egy marek rizs van, es örömmel mondja: egyetek, kedveseim!

— Tavolabb az úton egy asszony áll, gyerekekkel a karján, es szomorúan kerdi: Ferenc testvér, mit adjak a gyermekemnek? — éhes! Szent Ferenc elovesz egy narancsot, mert egyebe már nem volt. Itt van, — mondja, — add a gyermeknek, hogy addig is játszon vele, mig megeszi.

— De Te vedd ezt a tarisznnyát, tán adnak érte valamit, hogy magad is chess.

— Így most már a szent mindenét elosztva, üres kézzel ment tovább, hogy annál jobban dicsérje az Istent.

— Nos, ha figyeltél, mondd meg hát, milyen ember volt Szent Ferenc?

— Jó ember, — felelte örömmel a szolgáló.

Neked, úgy látszik, csodálkozott a tudós, többet jelent a jó ember, mint a nagy ember, es ott hagyva a szolgálót, visszament az íróasztalhoz, amelyet elborítottak az irások, es így szólt magához: Ostoba vagyok, elfelejtettem, hogy néha a legkisebbtől lehet legtöbbet tanulni.

Legyozotte, félrerakta az eddigi irásait. Csak egy tiszta pergamentet hagyott maga előtt, es tühegyes esettel, amivel a hajszál árnyékát is meg lehet rajzolni, ezeket írta:

Az eg kek harang, alatta apró csokrokban virágoznak a mandulák zöld fűhüllamokon, kis pagodák csúcsai ülnek a dombok között. Egy ember jön az úton, nem erős, nem nagy es nem gazdag. Ket saruját a vállára akasztja, es meztláb jár a keskeny ösvényen. Vigyázva jár, hogy el ne tapossa a hangyákat, mert szereti azokat. Kitárt karokkal üdvözli a madarakat, mert szereti őket. Egy asszony áll kis bambusz nád előtt játszó gyermekeivel, es ő odaadja az egyetlen narancsot, mi birtokában van: mert szereti őket. De végig suhan a szél a fűszálak felett, es szól „jó ember.” A madarak felszállnak a magasba, es így énekelnek: „jó ember.” A gyermekek játszanak a narancsossal, es messziről így üdvözlik: „jó ember.”

(Ungváry Sándor)

Aki leggazdagabb volt a szegények között

Írta P. Bögözy Vilmos, kapucinus házfőnök.

1182-öt írunk. Az időgép finom műszerén számuldva táncol a mutató: rohanunk vissza éveken, évtizedeken és századokon. Valahol a XIII. század elején állapodunk meg.

Az európai kereszténységben mintha meghalt volna a szeretetben találkozó szent testvériség. Anyagiasság, pénzvágy keríti hatalmába a gazdagokat. Elkeseredés és gyűlölet hevíti a szegényeket, kiknek hátán dőlős várurak kegyetlen ostora csattog. Oda-fenn kacag az élet. Könnyelműen tobzódik a iókedv. Lenn a völgyben szánandóan sír a nyomorúság. A

Istenem és mindenem!

pusztulás fekete angyala jár az úton. Csontos keze fojtogatja az útjába esőket. Irgalmatlan sarka alatt az eltaposottak nyüzörögnek. Sárba taposták Krisztus tanítását, a felebaráti szeretet nagy parancsát.

Jaj, ha nem jön el, kit epedve vár a világ. Jaj, ha nem születik meg, ki megszelidíti a kítőrni készlő vihart. Lángralobban az elfojtott indulatok tüze és eltemeti az évezredek keresztény kultúráját. Európa trónjára pedig a pogány félhold hatalma kerül.

Gondviselés virraszt a világ felett.

Umbria völgyében új proféta születik: kékszemű, ábrándos arcú kisi gyermek. Megérkezik Assisibe a kor felejthetetlen vándora.

Élete csupa szín, csupa szépség. Egyszerűség, mely lebilinsel. Tudomány, mely nem vezet tévedések útvesztőjébe, hanem az igazság tiszta magasla-

taira emeli a hívő embert. Egész élete napsugár; hősköltevény.

Mikor ifjúvá serdül, fényes lovagi ruhába öltözik. Selyem-bársony takarja testét. Sarkantyús csizma feszül a lábán. Csillogó kard az oldalán. Zsebében tömött pénztárca — mindig.

Francesconak hívják. Assisi aranyifjúságának ő a kedvence, ő a vezére. Mindenki dédelgeti, mindenki becézi. Édesanyja buzgó imával kíséri útjait... Atyja büszkén tekint reá: nagy tervei vannak vele.

Estéknként összejönnek a vig cimborák: pendül a lant, zeng a muzsika, szól az ének. Valamennyi közt Ferenc a legvidámabb. A legkedvesebb. Legszebb nő-ták az ő ajkán fakadnak. Ferenc a legbőkezűbb. Két kézzel szórja atyja aranyait. Megteheti: bőven van belőle.

A lányos mamák előtt: ő az ismeretlen jövő nagy ígérete. A legszebb lányok is vágyakozó sóhajokkal gondolnak reá. Csillogó szemekkel néznek utána.

A baráti találkozók sokszor az éjszakába nyúlnak. Akkor aztán felkerekedik a társaság, és kartkarbanfonva, fennen zengő dallal, vidám nótaszóval járják a kanyargó, macskaköves utcák sorát. Itt-ott megállnak egy emeleti ablak alatt: megpendül a lant, elhalkul az ének. Fenn az ablakban nem gyúl ki a lámpa, nem lobban gyertyaláng, de egy pillanatra meglibben a hófehér csipkefüggöny. A dalos ifjúság pedig boldogan integet letről búcsút — és kíván jó éjszakát...

*

De a hangulat soha nem fajul tivornyává. Nem válhat közönségessé. Mert a jóbarátok fiatal vezére ezt nem engedte, soha nem tűrte meg. Gyermeki szívébe jó édesanyja egy nagy emberi kötelességet csöpögtetett bele: légy tiszta erkölcsű és jó — mindhalálig.

Ennek a mindig mosolygó vidám ifjúnak lelkét a világ nem tudta Istentől elszakítani. Minden ünnepen ott van a templomban. Ő ministrál a főoltár előtt a vasárnapi szentmisén. És nagyon, kivételesen szereti a szegényeket. Alamiznáért feléje nyújtott kéz soha üresen nem maradhat...

Észrevétlenül sokszor elvonul madárdalos sűrű erdők mélyére, csendes, kicsi kápolnáknak magányába. Itt, ahol nem látja senki más, csak az Úr, — Ferenc térdrehull. Hittel, bizalommal imádkozik:

Uram, közöld velem akaratomat.

Egyszer aztán, — Szent Damián kis templomának homályos zugában a keresztről elhangzik feléje az ég üzenete:

— Ferenc, menj és építsd fel újra az én házamat!

Elhangzott az Úr szava. Többé hiába várnak rá a vig cimborák. Elvonul a világ zajából: csendbe, magányba, erdők sűrűjébe, szikláknak mélyére. Gondolközi Isten szándékain. Felkészülni új életére.

Amikor előjön, ajakán már nem zeng a hősi dal. Elnémult a szerelmes ének. Búcsút mond végleg a földi dicsőség színes, csalóka ábrándjainak. Eldob magától minden gazdagságot, minden hiúságot. Olyan útra lép, melyet lemosolyogtak és megvetettek eddig az emberek. Ő a világ legboldogabb szegénye lett...

Csillogó kardját lecsatolta. Ragyogó csizmáját levetette. Pengő sarkantyuját többé nem viselte. Lovagi selyem-bársony öltönye helyett kopott csuhába

öltözik. Durva kötéllel övezi derekát. Meztláb indul neki csodálatos új életének.

Akik látják, bolondnak kiáltják. Sárral dobálják. Kötélénél fogva ráncigálják. Ő a vértanúk türelmével viseli mindezt. Sőt örvendezik, hogy szenvedhet Krisztusért, ki értünk annyit szenvedett...

Edesanyja bizik, atyja családja szegényét látja benne. Úgy tör reá, mintha vipera csípte volna meg. Dühös tigrisként ugrik neki. Össze-vissza veri, majd sötét oduba löki, oda zárja. Végre is, hogy nem boldogul vele, kitagadja. Ferenc visszaadja a köszívű atyának utolsó ruhadarabját. Könnyeláradt szemekkel bár, de boldogan kiált fel:

— Most már, hogy nincs atyám, nyugodtan imádkozhatom: „Miatyánk, ki vagy a mennyekben...”

Assisi ősz püspöke megérti, megesodálja őt. A nagy sokaság előtt palástjával takarja el. Tonzurát és engedélyt ad neki, hogy hirdethesse szabadon az evangéliumot.

És megszólal a kor és a még elkövetkező századok nagy profétája. Hangja úgy cseng, mint égbenyúló havasok kristálytisza vízenek csendes esobogása. Mint az elveszett paradicsom örökszép himnusa. Pax et Bonum! Testvérek: békesség és jóság legyen veletek. Nézzetek bátran, mosolygó szemmel a világba. Bizzatok az Úrban, ki este lenyugtatja és hajnalban felvirrasztja a holnap napot. Úzzétek ki szívetekből a sötétség felhőit. Szórjátok ki onnan minden bűnt, minden gonosz indulatot. Nyissátok ki lelketek ablakát. Hallgassátok meg és kövessétek az Úr szavát. Akkor lelketekben, szívetekben újra élni fog a jóság, élni fog a béke... Pax et Bonum!

Az emberek megilletődve, csodálkozva hallgatják. Ilyen egyszerűen — és mégis főszegeesen — nekünk még senki nem beszélt. Csak valamikor, régen... a Mester. Minden szó, minden intelem szívből fakad, szívhez talál. Amerre jár, amerre prédikál: megváltozik az emberek élete, megváltozik a föld színe. Régen haragvó ellenfelek könnyes szemmel nyújtanak egymásnak békejobbot. Engesztelhetetlen gyűlölködők szívből megbocsátanak. Gonosztevők, megrögzött bűnösök szemeiből a bűnbánat könnyei fakadnak.

„Istenem és Mindenem” ez a jelszava. Testvére

lesz neki a fű, fa, zöldelő bokor, illatozó, szép gyöngyvirág. Szavára égigzengő dalba csapnak a madarak. A ragadozó farkas pedig szelíden sétál remegő, csodálkozó báránycsordák között. Alázatosan odaborul Ferenc lábaihoz és értelmes szemekkel figyel szavaira.

Krisztus Urunk pedig, az ő forrón szeretett Mestere, hű követőjét és kedvelt fiát, Ferencet, Alverna hegyén őt szent sebének vérző rózsáival tüntette ki. Így lesz ő az első stigmatizált férfi-szent.

Előkelő lovagok, gazdag és hatalmas urak, elkényeztetett grófkisasszonyok követik őt. Vagyonukat kiosztják a szegények között és ezrével szegődnek az evangélium hirdetőjének, megvalósítójának nyomába. A sziklátak remetelakok népesítik. Kolostorok százai nőnek ki a földből. Ferenc atya nagy gondolatainak hirdetésében versenyrekelnek az osztályok, a nemzetek. Hidak épülnek a gazdagokat és szegényeket elválasztó szakadékok fölött. Az úr, az úrnő leszáll a magasból és testvéri szeretettel emeli fel a porbahullt szegényt. Mert testvérek lettek megint az emberek!

Pax et Bonum!

Assisi szentjének hűséges gyermekei: a minoriták, ferencesek és kapucinusok háromezer kolostorában negyvenezer szerzetes szerte a világban könyörög ezért: béke és jóság legyen az emberekben mindenütt a földön. Az engedelmisség, szegénység és tisztaság hármasságával magasra tartják, lobogtatják Szent Ferenc zászlaját. Őrzik atyjuk örökségét, megvalósítani törekednek végrendeletét. A napok nappalán és az éjék éjtszakáin imádkoznak, engesztelnek és küzdenek Isten országáért. Mint tette ezt hét évszázad előtt alapító atyjuk Itália kék ege alatt.

Mi, magyar fiai szent Atyánknak, évszázadok óta teljesítjük történelmi hivatásunkat. Hirdetjük magyar szívvel, magyar lélekkel a Pax et Bonum erejét. Hirdetjük, valljuk és szilárdan hisszük, hogy új magyar ezredév nagysága és boldogsága várokozik reánk: ha magyar elszántsággal imádkozni, dolgozni és küzdeni tudunk. Ha magyar becsülettel állunk a vártán. Ha jóság szövi át gondolatainkat, szavainkat, tetteinket. A jóságnak jutalma boldog béke lesz ideleln földi szép hazánkban és odafenn az örök hazában...

Mátrabázán szép erdei templomot emeltek a gyöngyösi barátok Magyarok Nagyasszonyának tiszteletére. Részletek a felszentelési szertartásból.

A magyar nemzet szellemtörténetében világítótornyot épített a m. kir. kormány legújabbán 4300 942. sz. M. E. rendeletével, amellyel okos, de kemény irányító kézzel belenyul az ú. n. „irodalom” dzsungeljébe, hogy a rossz ponyva által okozott szellemi vérfertőzést, sötét lélekvilágolást, legszebb és legtartósabb értékekkel való lelkiismeretlen kufarkodást, crós fogással megfojtja és új, tiszta útat mutasson a nemzet szabad jövője felé. Ennek a minden tekintetben egészséges rendeletnek magasabb szemszögéből való bírálata nem tartozik a Magyar Barát feladatkörébe, ellenben szót kérünk mindenhol ott és akkor, amikor vezető kormányférfiaink elkezdték látják az időt, hogy erélyes férfikkal visszaveressék ezt a Nemzetet arra az erkölcsi alapra szellemtörténetileg is, amely egyetlen időálló talpköve a népek és nemzetek fennállásának!

„Mert a Magyar Barát élni kíván Nemzetünk nyelvében, szavában, tanításában is, hogy soha meg ne fogyatkozzék benne Isten színtiszta igazsága, amely a népek és országok ledönthetetlen alapja...”

Ezért hálásan elismerjük Nemzetünk vezérférfiainak bölcs intézkedését és készséges lélekkel kezelt nyuitunk nekik a magyar néplelkiség emelésének gyönyörű munkájában. Tesszük ezt abban a ferences derülítő hitben, hogy így sikerül majd a magyar népet a „rossz ponyva” átkos következményeitől megszabadítani és a „jó ponyva” áldásaival gazdagítani.

A kormányrendelet jelentősége akkor tűnik ki valóban, ha elfogadjuk annak a szellemes megállapításnak igazságát, hogy korunk szimbóluma a ponyva.

Valóban, szimboluma az állagembernek, a tömegszerűségnek, az áleszményben csalódott ember menekülésének, amely korunknak jellegzetes vonása.

De jelképe a korlátozék is, amely szintén a tömegszerűségben éli ki magát és mindig súlydebb irányzatot mutat.

Nevét a vásári ponyvától kapta: gyékényen vagy ponyván kitérgetve árulták (sátraikat is ponyvával fűtők!) a portékákat és a könyvnyomtatás általánosságává és a könyvek olesobbdása után könyvek, füzetek is kerültek a vásáros bódéjába, sátrába, gyékényére: a ponyvára. Miután a nép szellemi szükségleteiről rendszeren a vásároknak gondoskodott, ott szerezte be olvasmányait is.

Igy kerültek oda a XVI. századbéli széphistóriák, prózai elbeszélések, Argirus királyfi, Volter és Grizeldis története, Salamon és Markalf históriája, Kádár vitéz, a Hármastória és egyéb esufondáros hangú, durvábbnál durvább éleket tartalmazó füzetek, nantárok, esziók, álmoskönyvek, dalfüzetek, „históriák”, később betvártörténetek, stb.

Majd olesó, folytatásos rémregénysorozatok névtelenül, vagy gvanusnevű szerzőktől a szellemi átlagon messze alul álló „olvasóközönség” számára.

Ez volt a régi ponyva.

Erkölcsi hatása a néplelekre minden tekintetben káros volt már általános elterjedtségüknel fogva is.

A társadalom vezérgyéniségeinek legkiválóbbjai remegő lelekkel gondoltak a népek legnagyobb értékeinek szörnyű rombolására, és mindent megkísértek e szennyáradatnak megnevesítésére s nem éppen eredménytelenül. Így Arany János maga a szabadságharc idejében nem restelte a ponyván terjeszteni a népek szánt költeményeit, hiszen ő is ott találta Hosvai Selymes Péter „Toldiát”, amely őt saját Toldjának megírására inspirálta. Később az ő Toldiát is kiadták ponyvai históriák alakjában, olesó füzetben, képekkel.

A mai ponyva a tudás népszerűségével, a félműveltség terjedésével, a felületes ismeretszerzéssel kezdődött.

Amerikából importálták ezt a fajta „ponyvát”, amely főleg a tanulóifjúság köréből szedte „áldozatait”. De olvasták mások is, félművelt emberek, bolli és varróleányok, tippmamákkal és „egyéb kissasszonyok”. (A nvár folyamán egy nőgrádmuevei község határára libáit őrző kisleány kezében láttam a németajkú polgáraink körében roppant elterjedt „Die Bettelgräfin” c. folytatásos amerikai rémregényt).

Ezek a villamoson fogyasztottak el egy-egy ponyvaregenyvt bealmodva magukat a titkárnyóból lett petroleumkirályné fenyes szerepébe. Csak úgy falták pompás lehetőségeit a könnyű „emelkedésnek” a társadalmi és vagyoni lajtorján, és bizonyára meg is játszották az irodában „Miss Goose” elbűvölő fellépését, vagy faluvégén, libák mellett, a „Bettelgräfin” gusztaív és egyéb viselt dolgait.

A fiúk meg a pad alatt különösen számtanóra közben, Scherlock Holmes és a titokzatos kénhálózat históriáin „épültek”.

A vonatban az utasok fellábon állva majsolták a félpengős regénycsemegéket. Sétatéren, Dunaparton, Szent Margitszigeten gyerekkoosi mellett nagymamák, mamák és „kis-mamák”, dadákkal vegyest élveztek „Simpleton Daisy szerencsésjét”... (Közben a gondolataiban elmerült tudóst gyermekkocsival szeliden oldalba bökték és Sanyika a szájába vette a cipőjét).

Majd a bankférfi, a „vezér” is, az „intellektuel” is a sárga füzetkékkel, a „kis piszkos pirossal”, a „Blau Heftel”-vel üdült fel nagyszabású vállalkozásai és világotremegető munkái közepette. Persze, hogy „divattá” lett, sőt hozzátartozott a bon tonhon — a ponyva is!

Aranyt, vagy Keményt, vagy a többi klasszikust olvasni? Régimódi, kötelező-olvasmányszerű, iskola-ízü dolog! De sárga, piros, kék füzetet, félpengős művet a „Nagy ismeretlen-től a negyedik hatványon: X.” — ez már modern, gátlásnélküli „gesztus” lett.

A kár, amit ez az irodalom okozott, fel sem mérhető, és mert nagyon felburjánzott, mint a gaz, ki sem mutatható.

Magyarországról nem állnak rendelkezésünkre közelebbi adatok, de a legtöbbet olvasó nép, a német nép kultúrkörében a „nagy tisztogatás” előtt 150 — százötven — Schund und Schmutz kiadóvállalatot számláltak, amely sok százmilliót számláló kiadványával megmetyelvezte a német nép velejétekét.

Nem is akarjuk itt szóvá tenni, — mert messze vezetne, — a nagy erkölcsi bukásokat, amelyek egy-egy detektívregény hatására következtek be (bűneselekmények). Az ifjúságra gyakorolt végzetes hatásuk szintén külön fejezetet alkothatna. (Iskolakerülés, ifjúsági betörő bandák, szökések, elzülles, stb.).

Az észrevétlen, nem ilyen súlyos következményekkel járó, de általános hatás érdekel minket különösebben; a pedagógiai, a lélektani hatásokra akarunk itt rámutatni.

1. A rossz ponyva felületességre szoktat. Sem a címet, sem az író nevét nem jegyzi meg. Futó hatás az egész, leg-alább is annak látszik, de megmarad belőle a lélek ide-oda csapongása.

2. Eltömegesíti a lelket és pompává teszi a finom árnyalatok és mélyebb értékek irányában.

3. Álműveltséget terjeszt, egy kis mázat mindenből, semmit sem alaposan és mégis hozzászólat mindenhez. Ex omnibus aliquid, ex toto nihil — mindenből valamit, az egészből semmit — a régiek szerint.

4. Rontja a nyelvérzékét. A sok pongyola, hánya-veti fordítás, a magyartalanság valóságga megmetyelvezzi a magyar nyelvet és beszédet, ami viszont idővel a világos gondolatfűzés logikus menetét elküldösi.

Orvosság ellene?

A nagy kultúrállamok szigorú törvényekkel védekeznek e modern, a pestisnél és kiütés tifusznál is veszedelmesebb metely ellen. Ismeretes a német büntető törvénykönyvnek híres 124. és folyt. paragrafusa, valamint a Sváje általános 179. paragrafusa és kartonális különintézkedése.

A m. kir. Minisztérium 4300 942. M. E. sz. rendeletével Hazánk is az említett országok nagy horderejű erkölcsi eslekedeteihez esatlakozott.

De ne kapcsoljuk ki a rossz ponyva ellen való küzdelmünköl, és a jó ponyva elterjesztéséért való minden fáradozánköl Széchenyink bölcs megállapítását: „Nagy kíncs a kiművelt emberfő!” Terjeszteni kell az igazi műveltséget; a legszükségesebb ismereteket népszerűsíteni; ismerje mindenki a maga hivatásának, foglalkozásának eljárásait, kötelességeit; vallását, hazája történetét, földrajzát, a világ történetét, földrajzát, gazdasági életét, stb.

Terjesszük a jó, olesó és értékes tartalmú könyveket.

Legyünk fáradhatatlan apostolai a „JÓ PONYVÁNAK!”

Vannak már kitünően megírt „jó ponyva-füzetsorozataink”, amelyekben a szerzők az anyag céltatos megválasztásában, ügyes megszerkesztésben, könnyed stílusban rávilágítanak a lefagyab értelemben vett életnek ezer színben ragyogó, lebilenselően érdekes föld- és néprajzi, vallási és kulturális momentumokban szerföltött gazdag napi történesere.

Itt vannak a „Ferenccs Missziók” füzetei, amelyek immár 130.000 példányban hirdetik széles e hazában mindenkinek, hogy a magyar nép érdeklődése szivesen befogadja a „jó ponyvát” is. A Szent István Társulat „Népies füzetel” is ide tartoznak. Információink szerint vagy 70.000 példányban forognak közkénen. Azonban ne feledjük azt a szép szót: „Mit használna az embernek, ha ismerné a történelem összes királyait, de nem ismerné a mindenség Urát és Királyát”, akiért fáradozni ezen a téren is diadal és dicsőség!

Beszédes képek

Irta: Dr Monostory Elekné

Várj!

Diák koromban egy szünetidőmet keresztanyámnál töltöttem. A férje igen elfoglalt ember volt: orvos. Egy délután kivételesen korán végzett a betegeivel. Gyorsan ünneplőbe öltöztünk, azzal a szándékkal, hogy végre mindannyian együtt megyünk látogatába. Akkor azonban megint jött egy beteg. A nagybátyám bement a rendelőbe. Mi meg leültünk a kertben és vártunk, vártunk, vártunk... Félóra múlva azt mondja a keresztanyám:

— Ha nem szeretsz várakozni, ne menj orvoshoz férjhez! Mert ez nálunk mindig így van.

Nevettünk, — és tovább vártunk. Rég elfelejtettem ezt az esetet. A multkor egy öreg halász, hogy hogy nem, eszembe juttatta. Folyóparton ült csendben, mint a megtestesült nyugalom. Ült horgászott, és... várta.

Akkor arra gondoltam, hogy nem mindig rossz a várakozás, és hogy tulajdonképp egész életünkben mindig várunk valamire.

A gyerek várja a karácsonyt, az első iskolaévet, a vásár napját, az utazást. A fiatalok állásra, jegyesükre, esküvőre várnak. A házások meg életük gyümölcse: a gyermeke. S mikor a kicsi megérkezik, ő is belép a várakozók sorába.

Az egész élet csupa várakozás.
A lelki élet is.

Mire várj?

Vannak silány, szürke várakozások. Akad olyan ember, aki jó kártyajátásért izgul, s egy lapra teszi fel egész vagyonát. Más meg sorsjegye szerencséjére vár.

Egy fiatalembernek — saját bevalása szerint — minden vágya a nagy fizetés. Dolgozik, törtet, fiatalosága minden erejét, lendületét arra áldozza, hogy egyszer sok-sok pénze legyen. És akkor nagy lábon fog élni: pezsgő, színház, tánc járja majd.

Mondjuk eléri vágya beteljesülését. És azután? Belecsömörlök. Azután? Megöregszük. Jönnek a betegségek, szenvedés, jaj, baj. Mit adott neki az a vágya várt könnyű élet? Erdemes volt várakozni rá?

Toscanini, a nagy olasz karmester Bécsben hangversenyezett. A zenekedvelők törték magukat utána. A hangverseny előtti hetekben utcahossznyi tömeg várakozott a jegyváltásnál. Az okosabbja számolt, sakkot vitt. Játékkal ütötte el azt a néhány órát, míg meg kapta jegyét Toscanini hangversenyére. Megérte nekik a fáradságot: ritka művészi élményben volt részük.

Nem mindig rossz hát a várakozás. Az a kérdés, mire várunk.

A kis Szűz Anya egész életében Jézusra várt.

Sóvárgott, imádkozott a Megváltó eljövételéért. Tervezgetett: ha ő a Megváltó anyjának szeretkedje lehetne! Várakozott. S jött Gábor angyal.

Azután várta Jézuskáját. Szíve egész szeretetével készült fogadására. Szürke szemárkáján kocogott Betlehem felé. Jegyese, József, irányította az állatot. A kis Szűz meg elmerült a várakozásban. Körülötte talán a világ is elsüllyedhetett volna.

Eltelt 30 év. Jézus tanítani kezdett. A Boldogságos, egy anya szeretetével

várta, hogy Fiát megértsék, körülrajongják.

Az Üdvözítő járta a városokat. A Szűz egyedül maradt, — és várta. Várta, hogy mikor tér vissza Jézus Názaretbe. S ha meghallotta közeledését, bizonyára hirtelen főzött valami jót számára. Azután elébe szaladt a városka határáig.

Igy pergett le újabb 3 év. S Szűz Anya a Kálvária lábánál újra csak várta. Fájdalmas találkozás volt. De várta, mert Fia közeledett.

Jézust eltemették. Szűz Anya csendben, hallgatagon akkor is várta. Várta a sírből kilépő Eletet.

Azán Jézus fölment az Atyához. Szűz Anya itt maradt, ... és várta. Naponként várta Jézust a kenyér színe alatt. Miről beszélhetett Vele olyankor? Bizonyára a mennyről, az igazi, nagy találkozásról. Erre várta a Szent Szűz leginkább: mikor mehet már föl Fia után.

Várt. Kivárta Jézust, és megkapta az ég koronáját. (Aug. 15.)

Miért várj?

Ismerek egy kis fiút, Robinak hívják. Édesapja egyszer elhatározta, hogy szabad idejében esztergályozni fog. A szomszéd faluban vett esztergapadot. Kocsit küldött érte.

Robi hallott az esztergárról. Lázba jött. Mi lehet az? Vagy inkább ki? Biztosan egy kislány. Hiszen olyan szép neve van. Talán egy kis unokatestvér. Milyen jó, hogy jön! Lesz játszótársa.

Késő este kanyarodott haza a kocsis az esztergával. Robit nem lehetett addig lefektetni. Kiszaladt az udvarra. Kimeresztette a szemét, s akkor... leemeltek a kocsiról egy ormóllan faelkötményt.

Robi szótlánul befordult a házba. ágyba bújott, és csendben zokogott.

Nem jött meg, akit olyan nagyon várt.

A várakozás akkor szép, ha vágyunk beteljesülését remélhetjük.

Várakozhat-e egy kicsi, tehetetlen lélek a mennyországi boldogságra?

Minél kisebb, annál inkább.

Az anya legapróbb gyermekével foglalkozik legtöbbet. A kertész leggyöngyösből virágját babusgatja leginkább. És Jézus?

Azt mondja Róla Kis Teréz:

Ha valaki gyöngyösből és kisebb volna, mint én, Jézus bizonyára még hallhatlanabb kegyelmekkel ruházza fel. Csupán azt várja, hogy teljes bizalommal forduljunk Felé.

Kis madaram, magad szárnyán ha
[nem repeshetsz,
várj csak türelmesen dúsabb erődre,
[reszteg!]

(Angelus Silesius, ford. P. Szedő Dénes)
A lélek dús erje: Jézus. Legjobban számíthatnak rá a gyermeklelkűk.

Várj lelkem! Épp azért fog segíteni Jézus, mert gyöngy a szárnyad. Minél kisebb vagy, annál nagyobb hittel várhatsz.

— Hogyan remélhetem, — mondja ugyancsak Kis Teréz, — nagy, képtelen vágyaim beteljesülését? Szent, nagy szent akarok lenni! De Jézus nem támasztotta volna e vágyat szívemben, ha nem akarná beteljesíteni.

Pedig akarja. Hogyne akarná. Nemcsak Kis Terézről. Valamennyiünkénél. Arra vár — mondhatjuk — öröktől fogva, hogy megszenteljen bennünket.

Lejött közénk. Tanítani kezdett. — és várta Pétert, Jánost, s a többi hetvenkettőt. Leült Jákob kútja mellé, s várta a samariai asszonyt, meg azokat, akik lélekben és igazságban fogják imádni az Atyát. Elindult a keresztúton, várva Simont, Veronikát, a jobb latort, ... mindannyiunkat. Hisz, csak azért adta életét, hogy mi hozzáférhessünk.

Elképzelhetjük-e, hogy Jézus ne segítene bennünket minden hatalmával és erejével ahhoz, amit maga is olyan nagyon vár.

Kis madaram, magad szárnyán ha
[nem repeshetsz,
várj csak türelmesen dúsabb erődre,
[reszteg!]

Várj, épp azért, mert kicsi, tehetetlen vagy!

Várj, csak várj dús erődre, Jézusodra, az égi beteljesülésre, — veszteg!

SZENTÁLDOZÁS.

Fehér oltáron, Fátyal-árnyon
elfeledre vársz, fehér Királynom!
Feled-repesre vigad szívem,
mint Máriád örült szent esten.
— „Ez vérem nékem és ez testem.“ —
így hív igéd. S köretre hiven
a vágyad — s vágyam, — int mátká,
itt egyesülök Véléd titkon.
Szíved sugára, im, e Titkon,
fehér virágot bont lelkemben;
s fellángol, égi szerelemben,
egy örökmécs benne... Föld átka
elszáll e fényben s illatban!
Arcomra hullt a szűzi Fátyal...
Fehér Ostyában ajkad csókol:
mint Csipkerózsát, — Álomvárban.
— Az élet álom: — s Hajnalt várom;
s elősz, mint szép Nap, én Királynom
Tiéd levék: ... s koszorúm töris,
ha tán az ajkamról dal jön is!

Kosztolányi Angéla.

Ujból Debrecenben.

P. Kiss Szaléz, O. F. M.

Szent Ferenc fiai még e hónapban immár harmadszor telepednek le Tiszántúl fővárosában, Debrecenben. Igen jelentős eseménye ez a háborútól és a tengeryni bajtól megpróbált magyarságnak. Ünnepe a magyar katolicizmusnak. Talán nem túlozzuk a dolgot, ha jobb jövőnk egyik hajnalcsillagának tekintjük ezt a letelepedést. Vajjon miért? Egyszerűen azért, mert a történelem tanúsága szerint minden debreceni letelepedésünket egy-egy békésebb kor, építőbb szellem jellemzi. Háborús időkben telepednek le őseink, de a béke munkásai és letéteményesei. Talán nem lesz fölösleges, ha a történelem lapjait tanulság és okulás végett fellapozzuk.

Első letelepedés: 1322.

III. Endre váratlan halála mérhetetlen gyászba borította a magyarságot. Mindenki megérezte a vérükből és húsükből való szent elődök és királyok kihalásának szomorú jelentőségét. Sajnos, előérzetükben nem is csalódtak. Háborúskodásban, oligarchák hatalmi vetélkedésében, királyt választó belső küzdelmekben vergődött az ország. Róbert Károly, Vencel László cseh herceg és Bajor Ottó tülekedése a magyar trónért igen sok bajt zúdított hazánkra. A véleményében megoszlott országot ez alkalommal is a Szentészék okos, bölcs irányítása segítette át a nehézségeken. Róbert Károly kormányzása bizonyosságot tett e politikai helyessége mellett. I. Károly igaz-igaz magyar-rá lett és a szent elődök lélek szerinti utóda igyekezett lenni. Az ő egyik hí embere, a Debreceni Dózsa ispán rokona, Péternek fia, Jakab vitéz

Csapókeri templomunk.

alapította az első debreceni ferences templomot és kolostort. Fogadalomból, a trencsényi csata sikerének a Szent Szűztől való kieséséért. A vitéz győzött és hű lett ígérethez. Felépült Szűz Mária tiszteletére a tem-

plom és a kolostor úgy 1322 körül. Ekkorra már Károly király ura volt a helyzetnek. Jött és jönnie kellett a nagy lelki és nemzeti megújulásnak. A bölcs király helyes érzékkel nem a közelmúlt nagyjaiból választotta világi és egyházi apostolait, hanem a nép fiaiból, a harcok és győzelmek egyszerű napszámosaiból. Az egyházi élet újjászervezésénél is a két kol-dulorend tagjaira esett a választása nem egyszer, ha fontos egyházi méltóságok, megüresedett püspöki vagy érseki székek betöltéséről volt szó. Így kerültek az erdélyi, a boszniai és a váci püspökség élére a domonkosok, a kalocsai érsekséget és a nyitrai püspökséget pedig ferencesekkel töltötte be. A kolostorok számát nagyban szaporították hívei, hogy a kívánt lelki-kegyelmi fellendülés biztos legyen. A jövő nem cáfolta meg gondolatosaikat. A király és legjobbjai örömmel élvezték a megerősödött magyarság szellemi és lelki fejlődését.

Ezt a munkát Debrecen környékén az atyák nagyszerűen teljesítették.

Az új klastrom.

Munkájukról keveset tudunk a mindent felperzselő törökudulás miatt. Annyi azonban bizonyos, hogy Fráter György haláláig, 1522-ig megállták helyüket és csak a protestánsok lett város nem kívánta látni őket. Kettőszázharminc esztendő szolgálat után hagyták el kényszerből helyüket.

A második letelepedés: 1715.

Végtelenül szomorú idők jártak hazánk felett a tizenhatodik és a tizenhetedik században. Nincs eléggé kifejező szavunk e kor valós eseteleséhez. Mindent megmond nekünk e rövidke kifejezés: *török idők*. Amíg a tiszántúli magyarság Szent Ferenc fiai nélkül élt, a nemzet a keserű és a véreztető zsarnokok uralmát nyögte. Nemzeti létünk jobbrafordulása elválaszthatatlan a magyar barát népet és hazáját szolgáló munkálkodásának szabadságától. Budavárán már magyar loboog lengett akkor, amikor I. Lipót királyunk har-

A nyilastelepi vasutastemplom.

madik feleségét vezette oltárhoz Eleonóra, neuburgi grófnő személyében. A királyné méltó volt férjéhez és teliesen szívén viselte a török iga teljes összetörésének ügyét. Maga is fogadalmat tett a teljes győzelem kivívása érdekében. Hazánk Védaszóznának, a Szent Szűznek templomot ígért és ferences kolostort Debrecenben, ha az ország teliesen megszabadul évszázados ellenségétől. Fogadalmát igyekezett hűségesen megvalósítani. De meghiusulni látszott 1703-ban, az első próbálkozás alkalmával. A protestáns város polgársága egvemberként küzdött a szerintük megalázó és megcsúfoló terv ellen. Szavoiái Jenő közbenjárására sikerült is rövid időre célt érniök. De már 1715-ben vagy meg kellett valószínűsítenünk királvi uraik akaratát, vagy le kellett volna mondaniök régi vágyuk teljesüléséről, hogy szabad királvi város lehessen Debrecen. Győzött bennük a jobb belátás. Szabad királvi város lett Debrecen, s helyet adott először falain kívül, majd később falain belül Szent Ferenc fiainak. Kálváriás, hosszú út vezetett a Szűz Mária-templom és klastrom befejezéséig. Felsőszádnál több idő kellett ehhez. De a török idők legendás hősei, a gyöngvösi kolostor atvái állták a vihart. Békétülés, alázat és szelidség volt győzedelmes fegyverzetük. Az egvkor „csudálatos állatoknak” csúfolt atvak munkáia, igaz keresztény élete megpuhította a másvallású polgárok szívét, s a hivatalos város is többször segítette őseinket, hogy templomuk, kolostoruk végre is elkészüljön. Sajnos, nem sokáig örülhettek türelmes életük gyümölcseinek. A

szerencsétlen kalapos király, II. József rendelete értelmében 1788-ban másodsor hagyták el Debrecent.

Harmadik letelepedés: 1942.

Ki bírja szívszorulás nélkül át és átgondolni azt a másfélszázados történelmet, amelyben benne foglaltatik az új török betörés, II. József terveinek kudarcra, a francia forradalom és a napoleoni idők bizonytalansága, a reformkor lelkesedése és a szabadságharc leveretése, a megtorlás és a megbékélés kora, s mindezek után a világháború tengernyi áldozata, a forradalom és a megcsónkítás kínja? S ha ezeket mind átméltuk, vajjon méltányoljuk-e eléggé a reánkzuduló, jelenlegi feladatokat? Fel-

merjük-e a követelményeket, melyeket az új rend kialakulása ró nemzetünkre? ... Letagadhatatlan, hogy jövőnk biztosítása és a Gondviselőtől nekünkzánt feladatok teljesítése még rengeteget elrejt előlünk. Nem fölösleges ebben az időben a több ima, a több munka legjobb nemzeti multunk és évezredes, szent hitünk útmutatása szerint. Ez a nemzetet és jövőt biztosító feladat lebegett a legendáshírű dr. Linderberger János, debreceni prépost-plébános és a két testvér-rend tartományfőnökei, P. Badalik Bertalan és P. Schrotty Pál főatyák előtt, amikor közös akarattal lehetővé lették, hogy mind a domkos, mind a ferences atyák újból letelepedjenek Debrecenben. Hu-

szonyvolcezer katolikus régi vágyát teljesítette az egyházmegyei és rendi meggyezés. Reméljük, sőt biztosra is vesszük, hogy a példás multat, ha jelenbe igyekszünk ott építeni, akkor biztatóbban tekinthetünk jövőnk felé. Szent István és Szent László szelleme ma időszerűbb, mint valaha. S aki igaz magyar és őszintén keresztény, az csak örvendezhet azon, hogy a fegyverek zajában szentélyek épülnek és kolostorok kápolnáiból száll égbe a könyörgés a békét és boldogságot hozó győzelemért. — Harmadik letelepedésünk, ime, ebben a szellemben történik. Vajha, századokig imádkozhatnának és dolgozhatnak atyáink a békés haza boldog Debrecenjében!

FERENCES SZEMMEL

Őszinte részvétellel osztjuk meg a Főméltóságú Kormányzó Úr és a Főméltóságú Asszonyok nagy bánatát. Soha nem érezték a nemzet minden tagját annyira közel magukhoz, soha nem voltak oly emberien egy szív és lélek minden magyarral, mint ezekben a napokban. Mindannyian az első magyar szülők lelkén csüngtünk, s könnyük a mi szívünket is gyászba vonta. A Főméltóságú Pár ezzel a temetéssel is az egész haza első szülője, bánata sok magyar ép oly keserve, vesztesége számos magyar család sorsa. A Főméltóságú Kormányzó-helyettesné Asszony pedig a sok ezer özvegyen maradt hitves keresztjét vette a vállára férjének hősi halálában. Vitéz Horthy István kormányzóhelyettes és főhadnagy koporsója pedig abba a nagy magyar temetőbe vezet, amelynek néma lakója a küzdelmes magyar mult minden hőse, s ennek a háborúnak is több ezer vertanúja. Ez a halál szimbolummá magasztosult a lelkünkben: egyetlen gyászoló magyar családdá forrott hazánk, s kísérte vitéz Horthy István koporsójában a hősi temetőbe messze Keleten, ismeretlen helyen pihenő honvédtestvéreink életáldozatát. Imádkozunk, Testvérek, ebben a kegyetlen menethelyen Horthy István és minden magyar hős lelke üdvéért, kerjünk az Úrtól Főméltóságú Urunk és Asszonyaink, valamint minden gyászoló szülő, hitves és testvér részére vigasztaló szent kegyelmet!

Ujabb gyászt jelentenek: Iti, gróf Károlyi Gyula, a Főméltóságú Kormányzó Úr veje, repülőszerekesetlenség áldozata lett. Nyugodjék békében!

A Szűz Máriáról nevezett testvértartomány káptalanja P. dr. Vargha

Theodorik volt római egyetemi tanárt választotta meg főnökevé. Az új tartományfőnök 1892-ben született a győr-megyei Ballonyban. 1907-ben lépett a Ferencrendbe, 1915-ben pedig papászentelték. Pozsonyban, Veszprémben, Nagykánizsán, Szombathelyen és Esztergom-

vitéz nagybányai Horthy István kormányzóhelyettes, főhadnagy.

ban töltött be főiskolai tanári, háztanári, illetőleg plébános munkakört. 1933-ban hívta meg a római Szent Antal-egyetem a keleti nyelvek tanszékére. 1940-ben pedig a hittudományi kar dékánja lett. P. Vargha Theodorik megválasztása nagy öröm, mert oly kiválóságokkal ékeskedik, amelyek ép napjaink egyházkormányzati tevékenységben nélkülözhetetlenek. Róma szelleme

kilenc esztendőn keresztül érlelte benne a katolikus örök értékeit s oltotta lelkébe a Szentszék hatalmas központosító és egységesítő törekvéseit. A tudós ép a könyilatkozatás forrásainál, a szentírástudományánál állt az Igazság napszámában, s ontotta a tudomány áldását nagyképzű profétáktól megszedített korunknak. A melegsívű rendtárs pedig most a Ferencrend egyik nagyobb családjának atyja és kormányzója. Nagyvonaltú egyénisége a biztosíték rá, hogy rámutat a mai ferences feladatokra és irányt szab a modern apostolkodásnak. A Magyar Barát 11.000 olvasója zárja imájába Vargha Theodorik főatya szent törekvéseit, s ker áldást és sikert magasztos eszméire! Stet et pascat in fortitudine tua, Domine, in sublimitate nemiris tui!

Téli ruhat ker a keleti fronton harcoló magyar katona. Az elmúlt világháború terciáriusai elhogodott lelekkel emlegetik, mint varrtak, kötöttek, foltoztak és gyűjtögettek katonáinknak. Szent Ferenc tiai mindenkor az első hazafiak. A honszeretet és a katonáinkért való aggodás, az együttérzés küzdelmeikkel újra munkára szólítja a rendi közsegeket. Testvérek, újra elő a kötőtűt, az ollót, az alamizsnás-szatyrot, s mutassuk meg, hogy ebben a munkában is elsők vagyunk. S itt már kell áldozatot hozni, kell résztvenni a munkában, s a lehető legnagyobbat kell alkötnünk! Hyenkor mutatjuk meg, mit érünk! A külvilág akkor fogja életformánkat és vallásosságunkat értékelni, ha látja, hogy páratlan önzetlenséggel és aldozatossággal állunk helyt társadalmi kötelességeink teljesítésében! Meg ma szervezettek meg a munkát! A Hazát a ti tegyvereitekkel is vedentek kell!

Akit az Isten bélyegzett meg.

P. Kollár Kázmér, O. F. M.

Két Szent Ferenc-ünnep közeledik egymásután, Szeptember 17-én ünnepeljük a Szeráfi Atya stigmatizációját, mikor Isten őt a szent sebhelyekkel díszítette fel, október negyedikén pedig halála napját, melyen az alázatos és szegény Ferenc gazdagon vonul be az égi dicsőségbe.

A verinahegyi stigmatizációtól a haláláig két év az út Szent Ferenc életében. Ez a két esztendő azonban már csak befejezése annak a nagy szeretetben való összeforrásnak, mely Isten Szegénykőjét a boldogító színelátásban Istenével örökké és elvezethetetlenül egyesítette.

Nagy volt az út a spoletoi álomtól a Szent Dömjén kápolnájáig, de még nagyobb volt az a másik út, mely a Szent Dömjén melletti magánytól kezdődött és Verna hegyére vezetett.

Ennek az útnak titkát azonban csak a kereszt titkán keresztül lehet megérteni. Annak a keresztnek titkában, melyről az Apostol azt mondja, hogy: *a zsidóknak botrány, a pogányoknak pedig ostobaság. Ő pedig a kereszt mérlegére teszi az egész életet és az Apostol szavaival megállapítja: Tölem pedig távol legyen másban dicsőkölnöm, mint a mi Urunknak, Jézus Krisztusnak keresztjében, ki által a világ megfeszítették nekem és én a világnak.* (Gal. 6. 14.).

Ennek a keresztnek mérlegén minden szerteoszlik. Ennek szémszögéből tekintve minden csak *hiúságok hiúsága*, csak egy szempont érvényesül: *Ki vagy Te, Úram, és ki vagyok én...?*

Istenhozfordulásának elején hangzott fülébe a szó: *Ha valaki utánam akar jönni, vegye fel keresztjét és kövessen engem* (Mt. 16.). Ebből megismerte, hogyha Krisztus vállán a kereszttel róttá a harminchárom éves földi élet útjait, akkor a tanítvány nem lehet nagyobb, mint a Mester, tehát neki is vállára kell vennie a maga keresztjét.

Ha nézzük végtelékig menő szegénységét, példaszerű, — a holttesttel példázgató — engedelmességét, magát mindenben neveltség és megvetés tárgyává tenni akaró alázatosságát, kemény — a számára testvérrel kegyetlenül bánó önsanyargatását, szinte bárgyúságszámba menő türelmét, ez mind-mind csak azt célozza, hogy mennél inkább hasonló lehessen az értünk megfeszített Krisztushoz. Mert hiszen az szegény volt, oly annyira, hogy az *ég madarainak íészük ran, a mezők vadjainak odúik, de az Emberfiának nem volt horv a fejét lehajtania. Engedelmes volt a halálig, mégpedig egészen a kereszt halálig.* — Alázatos volt, hiszen *mídon Isten alakjában volt, nem tartotta az Istennel való egyenlőségét oly dolognak, melyhez erőszakosan ragaszkodjék, hanem kiüresítette önmagát, felvette a szolga alakját és*

(Umbriai iskola)
Szent Ferenc stigmatizálása.

emberekhez hasonló lett és külsejét tekintve úgy jelent meg mint ember. (Filip. 2. 6—7.). Türelmes volt, engedte, hogy az áruló tanítvány megcsókolja, az emberiség sópredéke szidalmakkal, veréssel, köpésekkel, ostorral, gúnynal illesse, konjunkturalovagok, paráznák, gyilkosok ítéljenek fölötte és halálra méltónak találják, sőt a rablógyilkosnál is alábbvalónak becsülik.

Megfeszítetthez való e nagy ragaszkodása Verna hegyén éri el csúspontját. Ő nemcsak valahogyan messziről akarja követni a Mestert, hanem teljesen hasonlítani is akar hozzá s magát a keresztet is kívánja. Nem az élvezetet kéri, hogy követhesse, hanem magát a szenvedésben való egyesülést. Nem az a kívánsága, mint Jakab és János apostolnak, hogy a követés jutalmaként Jézus oldalán ülhessenek a dicsőségben, az ő alvannai imádsága inkább a szenvedésért esdekel: *„Úram, Jézus Krisztus, tedd azt, hogy lelkemben és testemben ugyanazt a fájdalmat érezzem, amelyet te szenvedtél keserves kínszenvedésben”.* Majd merészen folytatja: *„Add, hogyha lehetséges, érezzem szívemben azt a végtelen szeretetet, amelyetől te lángolva égél, hogy értünk bűnösökért annyit szenvedj.”* Ez a törölmetszett igazi szeretetnek imája, amely nem élvezetet kér, hanem egyesülést. Nem a szeretett lénynek örömeit, hanem kínjait sóvárogja, vagyis, hogy annyira tudjon szeretni és tűrni, mint Ő a szenvedés idején. Talán még semmi fele emberi teremtmény nem merésztelt hasonlót kérni az Uról. És az Úr nem engedte magát legyőzni a nagytelkűségben. Szent Ferenc megnyerte amit kért, Isten annak jeléül, hogy meghallgatta imáját részösítette a titokzatos keresztrefeszítésben. (Gemelli.)

Celanói Tamás testvér önkli róla a Szentmise ünnepi énekében:

Magas égi fejedelem
im előtte most megjelen...
Szent Ferencet megjeleni,
kezt lábát általverni,
szíve táján megsebezi
vérről árad kebele.
Szózat zendül. Ami rejlik
a jövőben, most fölsejlik,
minden szónak ki is fejjlik
titokzatos ereje.
Csodás szögek kelnek nyomban
feketén, hűsből azonban;
sajgó, gyöttrő fájdalomban
kiütököznek éleli.
Mesterség nem mesterkedte
útjokat: tudatlan ehhez;
a természet sem üthette,
sem póroly útesei. (Sequentia.)

A toscanai hegyre a maga zord, örökös ködbe burkolózó csúcsával csak trófiképen illenek rá a név: La Verna — a tavasz. És mégis Isten szegénykéjének életében itt volt az igazi élet tavasza, melyben megtörtént lelkében az örökélet igazi magvetése, hogy két esztendő múltán a dicsőséges átvonulásban kalásza szökkenhessen. Innen már erőben van a sok szenvedés gyümölcse, *mert amiket most szenvedünk, nem mérhetők össze a jövőd dicsőséggel, mely meg fog nyitvánulni rajtunk.* (Róm. 8. 18.)

Verna hegye Szent Ferenc életének csúspontja. Attól a halálig terjedő két év már csak miséjének nagy offertórium: *Megdicsőül Krisztus az én testemben, akár élet, akár halál által. Mert számomra az élet Krisztus, a halál nyereség.* (Filipp. 1. 20—21.)

Szent Ferenc miséjének szentleckéjében az Egyház az Apostol szavait adja ajkára: *Ezután senki se okozzon nekem kellemetlenséget, mert én az Úr Jézus bélyegét viselem testemen.* (Gal. 6.) Az evangéliumban pedig a Mesterrel együtt mondja: *Halál adok neked Atyám! mennynek és földnek Ura! Hogy elrejtetted ezeket a bölcséktől és okosaktól és kinyilatkoztattad a kisdedeknek. Igen, Atyám! mert így tettél neked.* (Mt. 11. 25—26.)

Isten Szegénykője megértette azokat a titkokat, melyeket Isten jósága neki kinyilatkoztattott. Evangéliuma a kereszt, egyetlen tudománya a megfeszített Krisztus, akiért ég a szeretettől. Végig sirja Umbria útjait, mert a szeretetet nem szeretik eléggé. Verna hegyén egyetlen szerelme, a Megfeszített — akin szíve egész hevével függött — szent sebhelyeivel jegyezte el őt magának. Akit pedig az Isten így bélyegzett meg, az könnyen üdvözölhette Istenhozottal a Haláltestvert és joggal köszönhetett be az örökkévalóság kapuján a zsoltáros szavaival: *Vidd ki a fogságból lelkemet, hogy dicsérjem szent Nevedet. Várnak rám az igazak, mielőtt megjutalmazsz engemet.* (141. zs.)

„Ne fáradj ki Lélek!”

Masson Izabella, polg. isk. igazgatónő.

A Magyar Barát augusztus 15-i számában e címen P. Schrotty Pál, O.F.M. tartományfőnök igen érdekes problémára hívja fel az olvasók figyelmét. A Magyar Barát tekintélyes olvasótáborra bizonyára fel is figyelt a böles szóra. De hol vagyunk még attól, hogy minden magyar család, az egész magyar társadalom meghallja ezt a korszerű felhívást:

„Lélek, légy résen. Magyar lélek, ne fáradj ki!”

Igen, erre van égetően szükség. Ezt akarjuk. Ezért kell visszhangozni északról és délről, keletről és nyugatról, hogy mindenki meghallja: „Lélek, légy résen. Magyar lélek, ne fáradj ki!”

Fontos egyéni, társadalmi, nemzeti érdek ez mindig, de ma, a háborús erőfeszítés idején sokszorozott jelentősége van, mert ezzel áll vagy bukik a nemzet ellenállóereje is.

„Lelki kifáradás”. Szokatlan szó, de a mindennapi életben. Nem is szabad illetéktelenül hozzányúlni. Igen kényes lélektani folyamat rejtezik ebben a meghatározásban, ami a pszichológusok fogalmi területéhez tartozik. Az erre vonatkozó nagy szakirodalom is mutatja, hogy a „lélekkifáradás” mennyire érdekes probléma a lelkiélettel foglalkozók számára.

Viszont a mindennapi életben egyhangúan dolgozó és küzdő ember — a nagy probléma tulajdonképeni passzív szereplője — nem is sejtí, hogy lelkében milyen komoly pszichológiai folyamat játszódik le, amikor ezerféle gondia-baja közepette lassankint elveszti életkedvét, életlendületét s csupán nehéz kereszt gyanánt viseli, ha viseli, a mindennapi életet.

Nincs kedvem dolgozni, nincs kedvem szórakozni, nincs kedvem semmire! Nehéz teherré vált a kötelesség. Csak épen annyit teszek meg, amennyit „muszáj”, azt is

A soha ki nem fáradó Lélek, a szenvedők példaképe.

csak keserű kényszerből. Hiszen úgys céltalan minden, kiabaváló az egész élet. Nincs, nincs, nincs kedvem az élethez!

Ez a legszokottabb népies megnyilvánulása a lélek-kifáradásnak, amit az említett cikk olyan szépen elemez lélektanilag. „Mert mi a *quókere* ennek a kifáradásnak? A hit gyengesége, a kislelkűség, a csak-földrenéző szem, a pusztán földies gondolkozás”.

S bár itt első sorban teológiai értelemben vesszük a hitgyengeséget, azonban a fáradt lélek nem áll meg ennél. Nemcsak a természetfelettiásn török meg a hite, hanem ezzel együtt az emberekben, a földi élet eredményeiben, a jó értékében is. Hogyan lehetne ezek után kedve a cselekvésre, az életre.

A hitetlenség főleg a lélek értelmi kimerülését, az életkedv megszűnését pedig az érzelmi elfáradást jelenti.

De mindaddig, amíg ez a lelki depresszió tudatos előttünk vagy mint mondani szokás: „érezzük”, hogy baj van a lelkünkben s a baitól menekülni is szeretnénk, mindaddig a lelki kifáradás még nem jelent katasztrófát. Ugyanis lelkiéletünk megváltoztatásának legfőbb feltétele: a törekvés, az akarat még él bennünk s így megvan a remény, hogy öncsönkből rátérünk a lelki gyógyulás útjára.

A lelki kifáradás legsúlyosabb foka akkor következik be, amikor megszűnik bennünk minden lelki törekvés az élet valamiféle jobb formája felé. Ekkor már önmagunkban sem hiszünk. Megszűnik bennünk a vágy, a törekvés a változtatásra, a jobb elérésére, a cselekvésre. Ez a lelki letargia már az akarat teljes kimerülését is jelenti. Ha pedig nincs meg bennünk a törekvés a jobb felé, akkor az alanyból magából nem is indulhat meg a lelki gyógyulás lehetősége.

A léleknek ez a teljes kifáradása már nagyon aggasztó állapot, súlyos betegség s könnyen végzetessé is válik.

Az egyén életében legsúlyosabb következmény: az élettől való menekülés, a halál keresése. Az öngyilkos ember tudatában csak egy képzetkör uralkodik: menekülés az életről, mivel számára nincs életlehetőség, neki meg kell szűnnie. Ez a kényszerképzet kizárja azt, hogy a gyógyulás keresése, az életre való törekvés kiindulhasson az egyénből s ha külső erő nem téríti a gyógyulás útjára, belepusztul a nagy betegségbe, a lelki kifáradásba.

De még sokkal súlyosabb következmény, mikor az egyesek lelki kifáradása — mint minden beteges lelki tünet — átharapódzik a másik, a harmadik, a negyedik emberre s így lassan egész tömegek kerülnek lelki depresszió alá. Így ismerünk irodalmi irányzatokat, amelyek a lelki kifáradás jegyében születtek. És ismerünk irodalmi műveket — pl. Goethe Werther-je, Tolsztoj Kreutzer Sonátája, stb. — amelyeknek hatása alatt sokakban megroppant az életkedv és sokan öngyilkosságot követtek el.

Azonban a tömegek lelki kifáradásának legsúlyosabb következménye a forradalmi készség, a forradalmasítás könnyű lehetősége. „A társadalmi, szociális és lelki forradalmak szörnyűséges történetének gyökérszállai legtöbbszörben ide nyúlnak vissza és gyakran felfoghatatlan fejlődésükben innen táplálkoznak”.

A nagy tömegek lelki kifáradását általános nagy bajok elsősorban a hosszú háborúkkal együttjáró nélkülözések, betegségek, szenvedések idézik elő. Az emberek megelégedetlenek, elégedetlenek, zúgolódók, elkeseredettek lesznek. Fokozatosan megtűrik testi-lelki ellenállóképességük a jobb irányba vetett hitük, olvész az életkedvük s végül bekövetkezik az akarat-erő lehangyatlása. Ez a társadalmi létenség az a pillanat, amikor bele lehet dobni a tüzes esőfát a tömegbe, mert bizonyosan lángra lobban a forradalom tüze.

De ki az, aki bedobja?

Sőt mi lélek, akik tudják, hogy nagy kataklizmák

idején a tömeglélek meggyengült akarátát önző, egyéni érdekek szolgálatába lehet állítani. Titkos céljuk az, hogy ezáltal hatalomhoz, vagyonhoz, élvezethez jussanak.

Ezért a tömegmegmozdulásokat, forradalmakat nem a sokaság csinálja, hanem egyesek. Ezek gonoszsága állítja be a nagy tömeget a maga ördögi szolgálatába. Joggal mondhatjuk tehát, hogy a tömeg „vak“, nem ismeri a felelősséget és nem vet számot a következményekkel. A tömeg számára a forradalomból nem is származik semmi jó, sőt ellenkezőleg nagyon sok rossz és nagyon sok szenvedés. A profit csak azoké a keveseké, akik ezt a lelketlen árulást a maguk gonosz önzése miatt elkövetik.

De hiábavaló minden gonosz mesterkedésük azoknak a sátáni lelkeknek, ha nem engedjük, hogy a sok egyéni lélek — akikből végeredményben a tömeg össze tevődik — kifáradjon és elgyengüljön.

„Azért, lélek, légy résen! Magyar lélek, ne fáradj ki!”

De hogyan legyen a lélek résen?

Nagy probléma. Korunk legégetőbb lelki problémája.

Igen, hogyanne ismernők a gyönyörű tanítást Szent Ferenc Virágoskertjéből. . . . Ha minden bántalmazást türelmesen és vidámsággal elviselünk, gondolván az áldott Krisztus kínjaira, és hogy ezt az ő szerelméért kell elviselnünk, óh, Leone testvér, írjad, hogy ebben van a tökéletes boldogság! Mert a Szent Lélek minden kegyelme és ajándéka között, melyet Krisztus küld az ő barátainak, a legfőbb az, hogy kiki győzedelmeskedjék saját magán és szívesen viseljen el Krisztus szerelméért minden gyötrelmet, szegénymel és szerencsétlenséget. . . .”

Oh, hánvan álltunk már Leone testvérral együtt a Santa Maria Degli Angeli kapujában és próbáltunk együtt örülni Szent Ferencel a zárt kapunak, szélnek, vihar- nak, szidalmaknak, ütlegeknek, gyalázatnak. . . és. . . és sehogysem tudtuk megérteni, hogy ez az igazi boldogság.

Ezeknek a szegény kis értetleneknek, a mai nehéz időkben égetően szükségük lenne a gyakorlati útmutatásra, aprólékosan, részletesen, lépésről-lépésre.

Hogyan viselkedjem a mai nehéz időkben? Hogyan is kell nekem résen lennem? Hogyan tudom megtartani lelkem frissességét? Kifáradt, elcsüggedt lelkemet hogyan egyenesítem ismét ki? Hogyan nyerjem vissza régi életkedvem, munkabírásomat? Hogyan tudnám meg- óvni a hozzám közelálló lelkét is a kifáradástól? Hogyan tudnék másoknak is lelki erőssége, támasza lenni?

És még sok-sok hasonló kérdés vetődik fel, amelyekre a mai megváltozott időkhez mérve alig-alig tudunk válaszolni, mivel korok szerint más és más a megelőzés és más és más a gyógykezelés nemcsak az orvos- tudományban, hanem a lélek életében is.

Az égi seregek fejedelme.

Mikor tehát a lélek kifáradásának érdekes problémája felmerült s azt sokan saját legbensőbb lelkiéletükkel kapcsolatba hozták, sokak lelkében felvetődött az óhaj is: oh, vajha megkaphánám a részletes útmutatást is ahhoz, hogy a mai válságos időkben hogyan tudom biztosítani lelkem rugalmasságát, erejét, lendületét.

A kiindulást tudjuk, várjuk, kérjük a probléma további kifejtését.

Addig is: „Lélek, légy résen! Magyar lélek ne fáradj ki!”

Egi seregek fejedelme.

P. Sall Elek, O. F. M.

A múlt esztendőben szeptember 29-én a magyar rádió felolvasást közvetített Szent Mihály főangyalról. Örömmel hallgattuk: A felolvasó igazán széles tárgyismerettel írta hallgatói elé a Szent Mihály-tiszteletet, főleg a középkorra vonatkozó történetét. A kiváló „keresztény” előadó azonban ekkép felejtette be: a XVII. és XVIII. századig még hitték Szent Mihály főangyal abbéli szerepében, hogy a gonosz lélek icselkedésének elhárítója, a halálban az örök igel végső tusáját vívó léleknek oltalmazója, de ma már az ilyen babonás felfogások megszűntek. Ma már — állapította meg kissé szomorú hangon — Szent Mihályból csak a neve maradt meg. . . .

A hitét valló és gyakorló kereszt-

tény tudja, hogy Szent Mihálynak nemcsak a neve, de a hatalma is megvan.

Már az ószövetségi szentírás is (Dáv. 10, 13; 12, 1.) megemlíti Szent Mihály Főangyalt. A választott nép nagy vezetője és oltalmazója. A Jelenések könyvében pedig (12, 7—8.) ezt olvassuk: *És naan harc lén az égben: Mihály és angyalai harcolának a sárkánnyal, s a sárkány harcolta és az ő angyalai; de nem diadalmaskodának, sem helyük nem találtaték többé az égben.*

Az Egvház világosan tanítja, hogy a jó angyalok a világ végéig részt vesznek annak kormányzásában. Az Egvház liturgiája, imái (így a szentmisék végén mindennan mondott Leó pápa-fele ima), az ördögűzési szer-

tartás pedig azt bizonyítja, hogy Szent Mihálynak ma is különleges nagy hatalma van a Sátánon.

Vianney Szt. János gyóntatószékébe bement egyszer egy ördögötől megszállott asszony. A Szent ismételt kérdésére, hogy sorolja el bűneit, így válaszolt: *ő, te fekete varangy, mennyi fájdalmat okozol nekem. . . De mégis az enyém leszel, bizony! Erősebbeket is legyőztem náladnál. E nélkül (itt durva szót használt a Szent Szűzre), ki ott fűt van, már régen a mienk lettél volna. De ő nédelmez téged azzal a sárkánnyal, (Szent Mihállal), aki templomod ajtaja mellett áll.*

Az a titokzatos küzdelem, amely

egykor az égben dúlt az angyalok sorai között mint titánok harca Isten mellett és Isten ellen, ma is folytatódik itt lent a földön. Mihály és angyalai harcolnak a Sátánnal és a többi gonosz szellemmel, kik a lelkek vesztére körüljárnak a világban. Vajjon ez az ösellenesége az emberiségnek, a Sátán, nincs-e ott minden istenellenes, istentagadó mozgalomban, mint főmozgató?! Az Isten ellen fölemelkedett és Őt égi trónjáról letaszítani akaró szovjet huszonöt éves zakadatlan istenkáromlásai, ördögi kegyetlenkedései pusztán emberi gonoszságból megmagyarázhatók-e? Az önmagát istenítő és az Isten Fiát tagadó bolsevizmusnak főszülemzője csakis a gonosz lélek lehet! Krisztus az őt üldöző és be nem fogadó zsidóknak félre nem érthetően meg is mondotta: *Ti az ördöggyűtőt vagytok, és atyátok kívánságait akarjátok cselekedni. Az gyilkos volt kezdet óta és az igazságban meg nem állott* (Ján. 8. 44.).

Az istentagadó kommunizmus a világosság angyalának ruhájába öltözködött és az egész világnak hirdet, az Isten ellen és az ő Krisztusa ellen harcolva. Az Istenben hívőknek, a keresztényeknek ma ismét időszere, talán jobban mint valaha. Szent Mihály főangyalnak a tisztelete, A harcos Arkangyal szellemével kell eltelnünk és az ő fegyvereivel kell

küzdenünk. Mihály és angyalai ezzel a jelszóval harcoltak: *Ki olyan mint az Isten? Ez tehát a győzelem titka: szembeszegezni az istentelenséggel, a krisztustagadással a mi hitünket, Isten iránti hódolatunkat és imádásunkat! Ki olyan mint az Isten? — élő hitünknek ez a kiáltása töltse be a földkerekséget.*

Szent Mihálynak az isteni örök végzés szerint nagy szerepe lesz a végső időkben is. Az Egyház reája vonatkoztatja Dániel jóvondeléseinek egyébként is világosan beszélő ezeket a szavait: De abban az időben felkel Mihály, a nagy fejedelem, néped fiainak oltalmazója, és olyan idő jön, amilyen a nemzetek keletkezése óta mindazideig nem volt; és abban az időben megszabadul népedből mindenki, aki be van írva a könyvbe (Dán. 12. 1.).

Szent Mihály főangyal tisztelete ősrégi. Még a IV. századból is vannak ezt igazoló emlékeink. Tiszteletére igen sok kápolnát, templomot emeltek. Főképp a hegyekre, később a várakba szerették szentélyeiket fölállítani. Ez a szokás onnan eredhetett, hogy Szent Mihálynak megjelenései hegyeken történtek, így a Monte Gargano-i és a Mont-Saint-Michel-i megjelenés. Németországban pedig, ahol különösen tiszteli a keresztény-

ség Szent Mihályt, az egykori erdei Wotán-kultusz helyein építettek a Főangyal tiszteletére hegyi kápolnákat. A pogány magyarok betörései ellen az útakra, a falvakban és a városok kapuinál mindenütt felállították az oltalmazó Szent Mihály arkangyal képmását. A hívő középkorban igen elterjedt az égi seregek Fejedelmének, a Sátánt pokolba taszító Szent Mihálynak, a megholtak lelkeit oltalmazó Arkangyalnak a tisztelete. Szent Ferenc is égi áhitattal viseltetett iránta; Szent Mihály ünnepe előtt, a főangyal tiszteletére minden esztendőben negyvennapos magányra és bójtör szokott elvonulni.

És ma, a mi korunkban tényleg csak a neve maradt volna meg? Az Egyház, a küzdő egyház mindennap felemeli tekintetét az égi seregek Fejedelméhez, hogy segítsen harcolni és győzni. Az istentagadó szovjet ellen a messze keleti fronton küzdő magyar honvéd is Szent Mihály oltalma alatt van; életében és Istenért, hazájáért való halálában is...

Szent Mihály Főangyal tiszteletének mindegyre jobban növekednie kell! Mennél inkább erősödik a hitetlenség hangja, annál inkább kell a hívő keresztényeknek egyesülniök ebben a névben, ebben a jelszóban, (amely Szent Mihály nevének jelentése): *Ki olyan, mint az Isten?!*

Betegségünkben orvosságunk

Szent Ferenc missziója a társadalomban.

A költő helyesen mondja: „előtted a pálya, a gyenge csügged, az erős megállja”. Az életben ez igazság teljesen beválk. Mert maga az élet a legkomolyabb munkaterület, hol mindenkinek alaposan ki kell vennie a részét a dologból, ha boldogulni akar. Itt a munkakerülőknek helyük nincs, az ilyen ingyenelöket, miként az egészséges test a miázmát, úgy ezeket az életrevaló társadalom kiizzadja magából. Csak a bátrakat segíti Isten s kísérli siker, győzelem. A félénk, gyáva s gyenge lemarad az életstartban s hamarosan feladja a harcot. Pedig küzdelem az ember élete itt a földön. Az esetleges sikertelenség nem szabad, hogy kedvét elvegye, lel-

Szent Ferenc halála.

kesedese szárnyát szegje a hősnek. Aki elesüged, lemond a pálmáról. Az akaratot állandóan erősíteniünk kell. A tüzet folyton szítjuk, hogy lobogjon kintartóan. A láng nem szabad, hogy leszakadjon. Mert a költő megállapítása szerint: „Az erő akarat, mely előbb, vagy utóbb, de borostyánt arat”. Te-

hát nemesak fizikai erőre van szükségünk, habár ez is nagyon fontos, mert bármely munka: testi, vagy szellemi, az izomzatot és idegeket veszi igénybe, hanem főleg lelki erőre kell szert tennünk, mivel ez mindig hatással van a testre is. Aki megüled az útjába eső akadályoktól, aki fél sajátmagától, aki megtorpan a veszedelmek láttára s remeg az ellenségétől, az mondjon le a győzelemlről, mert inkább szállt a bátorság. Az életbe elszánt s mindenre kész hősök kellene, kik szembe mernek nézni és szállni mindenkivel s akiket nem az ar sodor magával, hanem akik az ar ellen usznak.

Tehát a lelket kell erősíteni, mert ettől függ minden. Az akarat egyik lelki tehetségünk, mellyel keresztül vihetünk minden tervet, amit elhatároztunk. Ez az akaratérő edzi viharállóvá a küzdő hőst. Az erőt kell mindenképpen biztosítani magunkban s magunknak s másoknak is megmutatni az eszközöket, hogy miképpen tehessék meg. A fizikai erőt a rendszeres és egészséges táplálkozás és az állandó tornagyakorlat teremti meg. Ez adja meg az egészséges, életrevaló, ép testet. A lelki erőnek s erőgyűjtésnek is megvannak a sajátos feltételei és eszközei.

Idő is táplálék kell. A lélek élelemre szorul. Miként korzó gyomorral, úgy ches lélekkel sem lehet tartósan s eredményesen dolgozni. Csakhogy amint az éhező test megviseli a lelket, úgy a lélek éhességét a test is megerzi. Ép test ép lélek, de a másik is áll: ép lélek ép test. A léleknek tápláléka az i má d s á g, s főleg a s z e n t á l d o z á s. Ez a két élelem hathatósan erősíti, táplálja a lelket. Ez teremti meg és biztosítja az ép lelket. Nagyban hozzájárulnak meg a lélekerő ki-fejtéséhez s nagyobbításához más fele segítség e k, melyek lehetnek tárgyiak és alanyiak. Az elsőhöz a bücsüket sorozhatnók, a másikba a bajtársakat, kik velünk s mellettünk hasonló cért küzdenek s minket példájukkal lelkesítenek s könnyűvé teszik a jutalom megszerzését. Így már a kötelességteljesítés egető kérdése szerencsés s egyedüli megoldást nyer.

Szent Ferenc világi rendje nagyszerűen működik e téren. Ráeveli s megneveli tagjait a rendszeres munkára s megadja s biztosítja a szükséges erőt ehhez. Ezt fejtjük ki bővebben s tüzetesebben. Szent Ferenc azt célozta, hogy a világban élő követői a pálya előtt ne gyenge módra elesügedjenek, hanem erősen állják meg a helyüket.

P. Rethy Apollinárisz, O. F. M.

Egy nagy terciárius világraszóló tette.

(Kolumbusz Kristóf első útja).

P. Schrotty Pál, O. F. M.

Amerika felfedezése az emberiség történetében hasonlíthatatlan fordulópontot jelent. A ferencesek missziós történetében nem kisebb a jelentősége. Kolumbusz nagy tette új irányt mutatott Szent Ferenc fiainak. A Távolkelet diadalmas múltú misszióiról leszorított Ferences Rend expansív ereje számára minden eddigi irányt messze felülmúló, szinte végtelen lehetőségek nyíltak meg. Nemesak a közvetlen hitterítői munkából vették ki részüket, hanem az új világrész felfedezése körül is elévülhetetlen érdemeket szereztek.

Kolumbusz Kristóf maga említi, hogy a ferencesek — különösen barátja, Pérez János, a spanyolországi Rabidában levő

Mikor 1506-ban Valladolidban, Kolumbusz mint harmadikrendi testvér szegényen, elhagyatva, Szent Ferenc szegény ruhájában meghalt, a ferencesek voltak azok, akik keserű csalódásokban gazdag életének végét megédesítették: a vallás vigaszaiiban részesítették, testi igényeiről gondoskodtak, és nemes szíve utolsó dobbanását és lelke sóhajtatását erőseleik májuk szárnyain küldték az Ursten felé...

Kolumbusznak és nemes barátjának, Pérez Jánosnak, a rabidai gvardiának nagy tettét a világ sohasem méltányolta eléggé. De talán nem is lehet eléggé méltányolni sem világtörténelmi, sem egyháztörténelmi szempontból.

Megtörtént!

És azóta a világ legtermészetesebb tényének tartják az emberiség történetének egyik legnagyobb eseményét. „Kolumbusz tojása!”

Augusztus havában volt 450 éve, hogy Kolumbusz első útjára indult. Kiváló emberek rendkívüli tetteinek nagyságát ú. i. csak történeti távlatokban tudjuk igazán értékelni.

Erre az alkalomra a spanyol hatóságok felkeresték Rabidát, a Földközi-tenger partján fekvő ferences kolostort, amelynek lakói szíves ferences vendégszeretettel fogadták a spanyol társadalom színe-javát.

Pérez János utódja, a jelenlegi rabidai gvardián ünnepélyes szentmisét mutatott be a megjelentek előtt, akik lelke bizonyára szent összeszedettségben meglátta annak a szentmisének cselekményét is, amelyet 450 évnek előtte Pérez János atya Kolumbusz és emberei jelenlétében közvetlenül elutazásuk előtt ugyanazon a helyen a Mindenhatónak felajánlott.

Az est folyamán több előadás hangzott el, amelyekben egyházi és világi kiválóságok Kolumbusz és Péter Pérez világtörténelmi nagyságát, és a Ferences Rendet általában és a Harmadikrendet dicsőítették.

Püspök Atyánk beszéd közben.

ferences kolostornak feje, világraszóló vállalkozásának legkritikusabb pillanataiban melléje álltak, buzdították, kitértásra serkentették és hathatósan támogatták.

Mikor 1181-ben merész tervével a világ elé lépett, mindenki kinevette és gyógyíthatatlan fantasztának tartotta; egyedül a ferencesek főnöke, Pérez János tartott ki mellette.

Pérez volt az, aki Izabella királynénál Kolumbusz részére audienciát biztosított, amely azzal az eredménnyel járt, hogy a királyné a Kolumbusztól kert hájóját és az összes felszerelést rendelkezésére bocsajtotta.

1492-ben, mikor Kolumbusz Palosz kikötőjéből először nagy útjának nekiindul, Pérez elkíserte a hajóra, és meg egyszer megáldotta őt, embereit és merész vállalkozását.

Szent Ferenc rendje iránt való hálás, mely tiszteletet Kolumbusz élete utolsó pillanatáig megőrizte.

Visszont a nagy Rend is sohasem szűn szeretettel keblere ültette ezt a nagy fiát, az emberiség történetének ezt az egyedülálló alakját.

Jöjjetek a gyöngyösi Fájdalmas Szűzanya ősi kegyhelyére!

A gyöngyösi barátok templomának ősi kegysozrához sarándokol szeptember 20-ra messi vidékről a Fájdalmas Szűz Mária tisztelőinek buzgó serege. Napjaink szenvedéseiben és a háború zivatarában fokozottabb ragaszkodással közelünk a Szenvedő Nagyszonyhoz, s könyörgünk vigasztalásért, erőért, az emberiség békejéért és harcoló testvéreink győzelméért.

Az ünnepség sorrendje: Szeptember 17-én, 18-án (csütörtökön és pénteken) este 7 órákor szentbeszédet tart P. Keczeli Mészáros Albert, O. F. M. missziós atya. Utána ájtatosság a Fájdalmas Szűzanya tiszteletére. Szeptember 19-én, szombaton: D. u. 3 órákor litánia, utána gyóntatás, 5 órákor keresztút-járás. Este 7 órákor Szent Ferenc Világi Rendjének kerületi naggyűlése. Szónokai: P. Pusztay Gábor, O. F. M. országos rendi igazgató, P. Réz Marián, O. F. M. vizitátor és Lantos-Kiss Antal, ifjúsági lelkipásztor, író. Majd gyertyás körmenet a legméltóságosabb Oltárszentséggel. Este fél 10 órákor közösen

elimádkozzuk a ferences rózsafüzért. 10 órákor ünnepélyes papl szolozsma a hitek részvételével, a végén szentségi áldás. Ejjel 11—12-ig engesztelő ájtatosság harcoló honvédeink győzelmes viszátereséért. Ejjétkor szentbeszédet mond: Tóth Balázs, escedi plébános. Szeptember 20-án, vasárnap: Hajnalban 4 órákor keresztút-járás, 5—9-ig minden órában szentmise és áldoztatás, 6 órákor énekes nagymise a kolostor jöte-vöieért és harcoló honvédeinkért, utána szentbeszédet tart: Lantos-Kiss Antal, 9 órákor ünnepi szentbeszédet mond: P. Réz Marián, O. F. M. Utána a szentséges körmenetet és az ünnepélyes nagymisét P. Schrotty Pál, O. F. M. tartományfőnök végzi, 11 órákor szentmise, D. u. fél 2 órákor a vidéki búcsúok részére litánia, rövid szentbeszéd, a kegytárgyak megáldása. Este 7 órákor a befejező szentbeszédet Duklai László hit-tanár mondja, majd litánia és Te Deum. Akik Szent Ferenc Világi Rendjébe be akarnak öltözni vagy fogadalmat ohajtanak tenni, saját lakóhelyük plébánosának írásbeli beleegyezésével jelentkezzenek a sekrestyében, hogy a szertartás időpontját megtudhassák.

A mátraházi templomszentelésre menet.

KRISZTUS KÖZELÉBEN

Irta: P. Roznik Rajnér, O. F. M.

VIII.

„Baldogok a békeségek, mert ők Isten jainak fogják hitelni” (Máté 5. 9.).

Nagy ajándéka Istennek, nagy kincse az emberi léleknek a békeség. Már maga az a szerencsés állapot is nagy előny, mikor senki nem bánt, semmi nem nyugtalanít, Csendben, békeben telik az élet. Nincs összeütöközés, nincs bantalom, nem zavartja az élet rendes folyását semmi kellemetlenség.

Ez azonban csak rövid ideig szokott tartani. Egy kis felreertes, egy hirtelen feltört nyomas, vagy valami szerencsétlenség, esetleg egy rossz hír, úgy elrabolja, mintha sohasem lett volna a csendes nyugalom. Ez egyszerűen ajándék, mint akárcsak a szép idő, vagy az egészség.

Az igazi békeség nem ily ingatólag alapokon áll. Nem személyes játéka az életnek, hanem az Isten segítő kegyelmével és kitartó harc által megszerzett koronája a diadalmas léleknek. Isten országában nem a tetlenség és gyávaóság tekeje uralkodik, hanem az erőt és öntudalmat nyugtató béke. Ez a béke ismeri és vállalja a harcot. Sőt nemcsak vállalja, hanem teljes sikerrel folytatja. Bárminő változása, vagy csapása szakad rá az életországnak, akárminő karok és részletek erjék, az Isten szereteten nyugtató békejéből ki nem zökkenti semmi. Csendes és békes, mint a melyvizu heggyi tavak. A szél, a vihar alig jodrozza, a bedobott kő csobbanása alig gyuruzdik rajta. Egy-kettőre zavartalan a tükre... Történeti vonatkozásban visszatükrözik benne az eg...

A béket ilyenképen őrző lélek érzi ugyan a sorscsapás, a karosodás esetén a fájdalmat, átlatja és átérzi a velejára ható hatásokat, de feltorni készülő erőit a beketlenség ordogének ellojtja, neves rohamukat legyuri. Belső világot nem dojtja predaul a bosszu, az eikeseredés szenvedélyeinek.

Ezt a béket a világ nem adhatja. Ez az Úr Jézus ajándéka állhatatos követői számára. Jézus a béke fejedelme ajándékozta meg vele hűséges harcosait, állhatatos követőit... Akinek lelke ezzel a békevel cseks, az valóban boldog. A béke fejedelmének országához tartozik, Isten hazanépe. Isten fia...

A lelki béke
a programja a mi édes Údvizitónknak. Már az osztovettség profetája is Béke fejedelmének (Izaiás 9. 6.) nevezi. Ugyanez a profeta leírja, milyen lesz ennek a fejedelmének országa. „Együtt lakók majd akkor a farkas a borannyal és a parduc együtt tanyazik a gödölyével; együtt éi majd a borjú, oroszian és jün. Es parányi gyermek terelheti őket. Borjú és medve együtt legelnek, együtt pihennek kolyeik. Es szalmát eszik majd az oroszian, akárcsak az okor. A cse-cse-ben vigan jatszadozik a vipera lyummal es az asziskigyo uregebe dugja azét az anyatejtől eiválasztott kised” (Izaiás 11. 6-8.).

Gyönyörű színekben lefesti itt a messiasz, ők béket es boldogságot. Természetesen nem szoszterint kell ezt érteni, hanem azért lelki értelemben. A véteb-özö viszonlatok osztonukkal ellenkező megsemitelése jelenti elősorban az Úr Jézus szent átvaltozott, megújult lelkét, akinek romboló szenvedélyei olyannyira átalakultak, hogy a rosszat, a bánt már nem tudják létrehozni. Mint-ha az ősbun az ilyen nem is érintette

volna. A mi nagy rendi testvérünkről, Szent Bonaventuráról mondják életírói, hogy a kegyelemben olyannyira megszárdult, hogy semmi földi csapás nem tudta kikököteni lelki nyugalmából; mintha Adám vétke nem értett volna neki. De ugyanezt mondhatjuk mindenkiről, aki az Úr Jézus segítő kegyelmével elérte azt a tökéletességi fokot, melyben neki minden mindegy, csak az Isten szent akaratát teljesíthesse. Erről a lelkiállapotról ad önmagában számot Szent

Rózsafüzér Királynője, könyörögj értünk!

Pál apostol, mikor írja: „Élek én, de már nem én, hanem Krisztus él émbenem.” A lelki életnek szeditó magassága ez, de elérni megsemit lehetetlen... A Messiaszi országban ennek dacára elérhető. Es ezt jelezte előre a profeta.

De jelenti a szines leírás a Krisztusi országban a tökéletes lélek egymáshoz való kapcsolatait is. Arto szándék, kihasználás ismeretlen fogalom közöttük. De annál több jószándék, jóakarát, sőt önfelédit felaldozás másokért. Ilyen volt egyes hitközségekben a hívők élete az apostolok idejében. Igy írja ezt le Szent Lukács az Apostolok Cselekedeteiben: „A hívők mind osztoztartottak es mindenk közös volt. Birtokaikat es jaraikat eladták, es osztoztarták az oszteseknek, kinck-kinck szükséghez mérten. Napoként egy szírel-lelekkel itózték a templomban, házakint végezték a kegyességét, vigadozással es a szót egyszerűséggel vették magukhoz az elédelt, dicserték az Istent es az egész nép szeretetében állottak.” (2. 44-47.)

Az Istenben elmerült, a mulandó dolgoktól teljesen felszabadult lélek alkalmas az ilyen tökéletes éltre. Ahogy lassanként a szamuk gyarapodott, kevesbe tökéletesek is kerultek közöttük, megszentelt ez a boldog állapot. Csak jóval később találunk hasonló életmodot egyes kolostorokban, Perse ott se mindenütt. Hiszen az emberi gyengeség oda is befurakodik... De a lehetőséget megadta

az Úr Jézus, a béke fejedelme, csak legyen erős es kitartó akarát a megvalósításra.

Ezt a nagy kincset, a lelki békét, kegyes harcok, önelgyözések árán szerzhethetjük meg. A földi értékekhez, vagyhoz, kényelmes es biztos élethez való tapadás vörünkben van. Önmagában nem is bünös, sőt Isten akaratát köthozzá bennünket. De megfékezni ezt a természetes hajlamot, lefogni a több jövedelem es irigyletebb élet felé hűző érzéseket, bizony oly nehéz, hogy még a nemesebb emberek is meg-megrop-pannak alatta.

Valójában azonban mindenki elérhető! Isten mindenkinek készségesen adná segítő kegyelmét. Csak a közreműködésben ne lenne hiba. A profetai előmondás is úgy beszél a békéről, mint a Messiasz országának általános, mindenkire kiterjedő nagy kincséről. Igy értelmezték es alkalmazták az első keresztények is.

De meg az Úr Jézus születésekor az angyalok éneke is erről szól. Azt mondja ugyanis: „Dicsőség a magasságban Istennek es a földön békeség a jóakarátú embereknek.” (Lukács 2. 14.) Ez az angyali szózat programja a született Gyermeknek. Visszaállítani a bün által elrabolt lehetőséget az Isten dicsőíthetősére es ennek folyamányaként a jóakarátú emberek részére a valódi békeséget biztosítani. Es az emberektől csak jószándékot kíván, amit bárki adhat. Világos azonban, hogy a merő es üres ahitozás a jó után meg nem elég. Szükséges a szándékhoz a véghezvitel erőfeszítése is. De ahol ez megvan — es minden embernél meglehet — ott a lehetősége megvan egyttal annak, hogy részesülhet az Údvizítő földrehozott nagy kincsében, a lelki békeségben.

Ennek a nagy lelki magasságnak alapja az igazságosság. Megadni mindenkinek a magaét. Senkinek kárt, bajt, hátrányt nem okozni. Csak aki ebben már szilárdan áll, annak lehet reménye arra, hogy lassankint úgy megerősödik az érényben, hogy az őt ért károkat, veszteségeket, megha emberi rosszakaratból erednek is, nyugodtan el tudja viselni. A Szentírásban olvashatjuk: „Az igazság gnyümölése békeségben vettetik el a békeszereték által” (Jakab 3. 8.). Erre vonatkozólag mondja Szent Ágoston is: „Légy igazságos es akkor békeséged lesz, s ily az igazság es béke mege-ököljék egymást... Ha az igazsággal nem vagy barátságban, a békeség sem fog szeretni téged es nem tér be hozzád” (In psal. 84.) Es az igazság a hetedik parancs hordozója. Igy függ össze a parancs a boldogsággal...

MEGJELENT A SZENT ANTAL MISSZIÓS NAPTÁR!

Az 1943. évre szöbő Páduai Szent Antal-missziós naptár ez évben is gazdag tartalommal es számos keppel jelent meg, melyben P. Schrotty Pál, O. F. M. tartományfőnök, P. Naray Kapisztrán, P. Tamás Alajos, P. Szalay Emil, P. Guth Gilbert, Kovács Sándor, dr. Schrotty Sebestyén, P. Károlyi Bernát, N. de Laszlo, Simandy Béla, Kerenyi Ferenc, Monostori Rozsa, Somjai Margit es mások kitünő írásait találjuk. Ár: 30 fillér. Megrendelhető kiadóhivatásunkban, es kapható minden ferences kolostorban.

"GALAMBÚC" Jfjúsági rovat

Rovatvezető: Dr. Monostory Elekné Eger, Vécsey-u. 25.

szent ferenc atyánkkal...

Szomorú, borongós szürke hétköznapokban kerestem a boldogságot. Szent Ferenc Atyám észrevette, megfogta kezem és elvitt az igazi boldogság kék hegyére vezető úthoz. Ott magamra hagyott. Fent majd találkozunk!

Hosszu az út... és bizony sok csomaggal nehéz! Letegyem, és elhagyjam?? Tépelődéseimben tövissek közé kerültem. Megtépték testemet, ruhámat. De amint feléztem a hegyre, láttam Szent Ferenc Atyánkat. A csomagokkal lassanként nem törődöm. Egyszerre könnyű lett az út...

Es most itt fent, a boldogság szent hegyén... teljes lett a boldogságom! Már mosolygok a völgyben felejtett csomagokon! Az álarcos boldogságon! Itt a csend szigetén gyönyörű zene hallatszik. A természet és a szív titokzatos muzsikája. Üzenet jön a mennyország-ból a kis madarak énekében, a tenger morajában, a fenyvesek zúgásában...

Itt van Jézus. Csak egy csillaggal kirakott, azurkék mennyezet választ el Tőle. Hiszem: könnyű lesz Hozzá átlépnem egyszer.

Homoki Szabó Margit.

HÁBORU VAN MOST A NAGY-VILÁGON...

I. Gondviselő Isten a háborúban.

Ezer, meg ezer láng csap fel. Puskák, gépfegyverek, golyószórók lángja. Ágyúk, felrobbant bombák lángja. Felgyújtott házak, falvak, városok, gabonafülek tüze világít bele az éjszakába. Ugyanakkor lángok alszanak ki. Diadalmas, lendületes, szép életlángok: fiatal, dúzadó férfieletek.

Es túl a felesapó, pusztító lángokon, túl a kialvó életlángokon:

Ébren virraszt a gondviselő Isten.

Igaz, látható, érzékelhető valóság a háborúban: életek és anyagi értékek pusztulása, lélek eldurvulása, nélkülvész, nyomor.

Bőven hull, vész az élet. Tizezrek, százezrek maradnak a csatamezőn holtan. Hiába várja már őket otthon szerető szülő, hitves, gyermek. Elhullának a háború kaszája nyomán, mint ahogy százezerszám dönti le a rét füvet, virágát a tempósan lepegető magyar gazda.

Felmerhetetlen az anyagi érték pusztulása is. Felperzselt városok, falvak, elpusztított élelem, loszer, repülőgépek, tengerjáró hajóorrások.

Az életek pusztulása mögött leskelődik a fertőző betegség réme, hogy még több életet pusztítson. Az anyagi pusztulás nyomán settenkedik a nyomor, a forradalom kísértete, hogy még több pusztulást, még több nyomort idézen fel.

A háború pusztítása lelki eldurvulást

eredményez. A bőmbőlő ágyúdörgés és gránátrobbanások között eltompul, a finomságok felfogására képtelenné válik a lélek. *Inter arma silent musae* — mondották a régiek. Irodalom, művészet kevesebbet termel, s ennek a kevésnek is nagyrésze a háború szolgálatában áll.

A másik oldalon csodás értékekre bukkan a lélek szeme. Természetesen csak azé a léleké, mely nem hagyja maga felett urrá lenni a tompa fásultság sorvasztó hangulatát. Az ilyen lélek látja ugyan a sok-sok szellemi érték pusztulását, de látja a hőstes önfeláldozás és testvéri szeretet ragyogó példáit is.

Igen, a háború az önfeláldozás iskolája. Ellensége a rút önzésnek. A harcos életét áldozza a hazáért és védelmére kel bajtársainak. Az ország lakói közül ezren és ezren állnak be az önkéntes

ápolók sorába. Ezren és ezren fáradoznak azon, hogy meggátolják a nyomor terjedését szeretetadományaik révén. Az egész országban az a törekvés érvényesül, hogy a feleslegest megvonjuk magunktól. Mennyi önmegtartózkodás körrel ezen a téren a háború! Ruhajegy, cipő és élelmiszerjegy figyelmet a korlátozásokra.

Örökké igaz marad, hogy az önmegtartózkodásban fejlődik ki az ember igazi értéke. Az áldozat teszi emberré az embert. A lemondásokban a lélek, a szellem győz a test, az anyag felett, az értelem az ösztön felett.

Lám, a harcmezők füstös levegőjében, a nélkülözések szűkös napjaiban jellemek acélosodnak. A front fölött, a front mögött lepeget és vigyáz Életünk, szebbik énünk: a gondviselő Isten. (Folyt. köv.) **Lauly László, Pécs.**

FATORNYOS, KIS FALU.

XVI. fejezet. Lelkicsokor.

Mily hamar ellillant a vakáció! A legszebb diákvakációm. Lelkem fénykepezőgépe sokat csattogott. Sajnos gyatrak és hiányos vonaluk a felvételeim. Hiába, megcsak kezdő vagyok a fényképezésben!

Hazulról megjött a „behívóm”. Utaznom kell haza, Csornára. Marikák szintén hétfőn utaznak vissza Sopronba.

A plébános úr vasárnap meghívott ebédre. Vidám volt az ebéd hangulata, mert a plébános úr érti a csinját-binját: hogyan kell a legizletesebben feltálmalni az egyéni élményeket??

Ebéd után azonban komolyra hangolódott a plébános úr jökedve. Melegen nézett ránk.

— Na, hogy adtok számot a sáfárkodástokról?

Tudtuk, hogy nem bújhatunk ki a számadás alól, azért már előzőleg készültünk erre. Egy szép szentképre Marika egyenesvonalú betűkkel a következő lelkicsokrot rögzítette:

„Kisfalunk lelkijavára az ideai vakációban a következő erénygyakorlatokat végeztük:

Hallgattunk 142 szentmisét.

Szentáldozást 36-ot végeztünk.

Triduumot 24-et végeztünk.

Kilencedet 6-ot végeztünk.

Önmegtartózkodást 508-at végeztünk.

Ezéb, fohász, stb. 1216-ot végeztünk.”
A plébános úr melegen nézett ránk. Fenyves szeméből köszönet és hála aradt felénk.

— Jól van, gyermekeim! Ez is nagy teljesítmény. De tudom, hogy ennél többet is végeztetek. Terjesztétek a jó újságokat, a kis Józsi egész betegségeit kisfalum javára ajánlotta fel, zarándokutat tetteket a faluért, rendeztetek a bűnnapai engesztelést, stb.
Azután így fejezte be a plébános úr:

Dicsérjétek Istent minden teremtmények, Halaszóval hódoljatok szerelmének, Szolgáljatok, ahogy kell, S alázatos szívvel Szeressétek!

Szent Ferenc: Napének.

Ford: P. Szedő Dénes.

-- A vakációs merlegtek nagyon szép! A jó Isten adjon meg Benneteket, és fizesse vissza kamatostól a fáradságotokat.

Papi áldását adta ránk! Ekkor én villányütést éreztem a szívemen, mert hanyag és haszontalan akadém voltam csupán a két gyermek vakációs, misziós tevékenységében! Sirattam lányhasagomat.

Másnap meleg testvéresökkel búcsúztam Marikától és Józsiától.

Megígertük egymásnak, hogy mindennap találkozunk az ima szarványain!
Tihanyi Miklósné.

GYÓNAS.

Kimondom újra
nem tudom hányadszor
a szót,
alázatosan és szegénnel telten,
remélve és mégis leverten,
bizva és esuggedőn,
látván, hogy nincs erőm.
Kimondom újra mégis,
meghajtván fellázadt fejem:
Bocsáss meg Istenem!

Zrinszky László Budapest.

Kedves Bátyó!

Pécel. Lelkigyakorlatosház.

Ne dörzsöld a szemed! Nem álmodsz, jól látsz. Pécelen jártam: lelkiagyakorlaton.

Kató és a hallgató! -- gondolod te, Pedig akarhogy hitetlenkedsz: három napra megneveltem. S nem is volt nehéz. Jó, beosztott naprendet kaptunk. Talán eszünkbe sem jutott volna tereferelni.

Azután meg a beszédek olyan érdekesekek voltak, annyira jól esett a lelki beke, a nyugalom, hogy... Mit is mondtak? Szóval, megérte. Ezt a kijelentést ugyan a Paterunktól loptam el. O is azt mondta, hogy *megérte*, mikor nagy munkateltésiményen esodálkoztunk. Képzeld: négy beszédet mondtok napoként, s egyedül ő gyóntatott. (Lehetünk vagy százan) S mennyi lelki problémát oldott meg! Pl. volt köztünk egy református. Közös áldozásnál velünk végezte első szentáldozását. Valóban megérte hát a fáradságot.

Nekem egyenlőleg inriert érte meg?

Vallani fogok. A legelső enemet te rittem ki. (De ugy-e nem mondd el másnak?)

A közös áldozás előtt, átváltoztatásnál olvasom a miseszöveget: Ez az én veremnek kelnye, az *aj* és *örök szövet-sege*.

Hányszor imádkoztam már e szavakat! S csak most gondoltam arra, hogy *minden-akának-külön-külön-aj* és *örök szövet-sege-re kell lépniük a jó Istenem!*

Olyan már megkötötte a szövetseget, a keresztet, Zalogot is hagyott? Testét és Veret. De mi... egyenlőként...?

Pedig egy szövetseghöz két fél kell. Az én traktus bejegyezéseim is szükséges ahhoz, hogy Isten akarata érvényesüljön bennem.

Pécelen új szövetseget kötöttem. *U at*, *adot*, *hálaadot*, *lendaletet*. Lefuttam a port, nagy öletemről. Isten válaszul az eget zártta nekem. Erdemes Vele szövetsezem. Csak mi nyerünk.

Bátyó! Te már megint hitetlenkedsz. Erzem, tudom. Arra gondolsz, hogy *aj* szövetsegről beszélhetek, de, hogy *örök* lenne, az egy lánynál elképzelhetetlen.

Tudod mit? Ne vitatkozzunk! Majd „odafönt”, annak idején szabályszerűen jelentkeznii fogok nálad:

— Ime, itt vagyok én is, a nekem kijelölt helyen. Ugy-e, tartós lett a szövetség: örök.

Nem hiszed? Versenyezzünk!

S most rajtam a mosolygás sora. Ugy-e, veszed a kalapod és szaladsz a Manrezába lelkiagyakorlatolni, hogy le ne maradj a versenyben?

Szeretettel ölel és jó hallgatást kíván hügod
Kató.

MISSZIÓS VASÁRNAPRA.

Ha szárnyam volna repülnek messze Jézus hitét lopnám a szívekbe. Repülnek messze túl az Óceánon. Pogányok földjén lenne megállásom. Hol az emberek Istent nem ismerve Elnék e világon.

NYARI ELMÉNY.

Autóban ülök. A motor vígan berreg. A nap átütöztette a kocsis vaslemezeit. Tikkasztó hőseg nyomja a mellem. Ingójjában ülök a kormánynál. A rádió Beethoven-szimfoniát harsog.

Az út mellett hatalmas árkok húzódnak alattomosan. Szinte lesnek arra, hogy valamelyik autó belejűk pottyanjon. Középen, mint egy vegtelen vonal húz keletnek, az országút. Az egyik árkokban víz, nád és szenny, a másikban zöld pászit.

Fáradtan figyelem az utat. A távolban feltűnik egy döcögő szekér. Nagy gazt adok a motornak. A zugás erősebb. A zene halk zsongásával majd-nem összeolvad. A szekeret egyhamar utólerem.

Dudám rikoltása megzavarta az egyhangú esendét. Az öreg, a száma telejen valószínűleg alszik, mert csak megy tovább az út közepén.

Kicsit meglepődöm és gondolom megugratom az orogot. Megtekerem a kormányt. Az autó az út szelére ugrik. Haba próbáltam visszatérnem a kormányt, a kocsis csak robog tovább az útszelt árkok fele. Teljes eromból a fekének esem. A tékpfák sivitva csapódnak le, de már... keső. Szám meg-vomaglik. Egy sohaj hagyja el arkam. Segíts Maria! Szüz Anyám, ne hagyj el!

A szemem becsukom. Erzem, mint zuhanok a melybe. Erzem, valami meg-úti a mellem. Aztán sötét lepel borul rám.

Fehér kórházi ágyon ébredék. Velem szemben Mária képe függ. Önkéntelenül is ez a pár szó hagyja el lázas ajkam: Anyám, köszönöm. S az Istenanya szeliden mosolyog. Fáradtan zuhan vissza fejem. Minden nehéz. A mellemen, mintha a fél világ nyugodnék. Fáj, szúr, éget, sajog, de örülök, hogy megmenekültem a halál torkából. Szüz Anyámnak köszönhetem.

Ha mostanában arra az országútra térek, hálásan felsóhajtok: Anyám, köszönöm.
Piukovics István, Mohács.

KÉT ANYA.

A vonat kegyetlenül spitott, jelezte az indulást. Az egyik lépesón egy derék szőke fiú állt. Előtte egy meztört, öreg néni. Az édesanyja. Két reszkető kezébe fogta fia arcát, öreg napjainak egyetlen reményét, gyönyörűségét. Rácsokolta homlokára, talán az utolsó anyai csókot. Ez kíséri majd el oda, ahová féltő anyjai szívével nem mehet utána. Kire is bizza egyetlen gyermekét? Ki menti meg? Ki hozza majd hazá?

A vonat lassan megindult, az asszony hirtelen kihúzta zsebéből öreg, kopott rozsafüzert, és fia kezébe nyomta. Csak ennyit mondott:

— A jó Szüz Anya óvjon meg, és hozzon haza téged. Imádkozz!

A vonat zakatolva futott ki az állomásról. Az öreg édesanyja útja egy kis templomba vezetett. Imádkozni érte!

A nagy orosz mezőkön bömblöttek az ágyuk. Egy kis magyar csapat hőiesen törtetett előre a nehéz, járhatlan úton. A kimerült ellenség elszórt maradványa meg lehellte rájuk az ágyuk haláltűzét.

Már harmadik hónapja járták ezt az utat. Sokan elesetek. Újakkal pótolták. A regiek közül alig maradtak öten.

Egy szőke fiú, egyik keze puskát markolt. A másik meg egy kopott rozsafüzert. Mint mindig, úgy most is imádkozott. Imája felszállt a Szüz Anya, a magyarok édesanyja trónjához, az égb. Meghallgatásra talált. A Boldogságos Szüz láthatatlan, szent védő palástját kiterjesztette a fiú felett. Anyai oltalma alatt vezette, s megóvta a biztos haláltól. Egy őszi este pedig visszaadta benne bizó, öreg anyjának. A jó asszony reszkető kezekkel simogatta újra a regen látott arcot. Hang nem jött ki a torján, csak egy hálás sohajtás:

— Köszönöm neked, drága Szüz Anyám! **Papp Margit, Beregszász.**

GENEZÁRET TAVA...

En nem tudom, miért?
Kimondhatatlan vagy
Fog el, mikor hallom:
Genezáret tava...

Nem tudom, mi rejlik
E két esodás szobán?
De erzem, vagyó szívem
Ezert mit nem adna.

Csodás varázsu szó!
Genezáret tava...
Ugy von, von engemet
Századokkal vissza...

Kubik Pál, Pecs.

208 1912. sz. miniszterelnöki engedéllyel.

Kapisztrán-Nyomda, Vác.
Műveztő: Farkas Károly
Printed in Hungary.

A szegedi Havi Boldogasszony-búcsú-ra kb. 50.000 ember jelenlétében zajlott le a hazatért Délvidék találkozója a Szegedi Boldogasszonnyal, nemzeti újjászülésétünk Pátrónájával. A búcsún egyben terciárius nagygyűlést is tartottunk a messze környék testvéreinek jelenlétében. A gyűlésen elszólták Tóth Balázs ecseádi plébános jellemezte Szent Ferenc szegénységi eszméjének hatását a XIII. századra. Ma is társadalmi kötelezettségek sürgetnek cselekvésre, s csak úgy tudunk megfelelni ma is ezeknek a követelményeknek, ha tudunk áldozatot hozni s lemondani anyagias természetünkről és vágyainkról. Kis Szaláz O. F. M. a ferences szellemnek a szenvedésben egybeforrasztó és minden bajban résztvevő tulajdonságát méltatta és sürgette ezekben a napokban. P. Réz Marián, O. F. M. világirendi vizitátor pedig Szent Ferenc Atyánk hatását mutatta ki a családi és társadalmi életben. A családi életből kell kiindulnia minden megújulásnak, mert ott kezd ki minden hanyatló kor társadalmát legelőször a mételey.

Szentkúton hatalmas tömeg, mintegy 25.000 ember jelenlétében tartottuk meg nagygyűléstünk. P. Réz Marián O. F. M. vizitátor Isten országának és ennek a világnak ellentétes törekvését mutatta be, s rámutatott Isten országa várományosainak nagyszerű és megvalósításra váró feladataira. P. Lukács Pelbárt O. F. M. a sajtó jelentőségét méltatta hatalmas adatokkal és szemléletes példákkal. Az ifjú levita Szent Ferenc világi rendjének szeretetétől szinte lángolt: úgy hirdette, hogy vegyük a ferences szellem betűkbe öntött apostolait, a Magyar Barátot és a kultuszúzeteket, néptünk vallásos érzésének és gyakorlatának ápolóit. P. Dám Ince, O. F. M. a keresztény családok újjászülésétől várja társadalmunk megújulását. Rámutatott a családi élet nagy bajaira, a kétlelkűség rákfenéjére, és hangoztatta a krisztusi alapokon nyugvó családi életet: a hűséget, a szentséget és a gyermekáldás Isten akaratát szerint való fogadását. — Gazdag élményben volt része minden résztvevőnek. A szentkúti nagygyűlések a ferences szellem legizkérőbb szócsovéi. Ki tudja, mennyit köszönünk még a közeljövőben ezeknek a mozmozdulásoknak és ismertető előadásoknak?

A Budapest II. kerületi Rendiközösség február 8-án tartott havi gyűlése keretében számolt be 1941. évi működéséről, P. Nyiriznyik Mátys, O. F. M. igazgató elnökövel. A titkári jelentés elsősorban a személyi változásokról számolt be. Szomorúan emlékezik meg az elhunyt 2 testvéréről és 12 nővéréről. — A II. fejezet szerint a taglétszám az 1941. évben a következőképp alakult: Beöltözött 3 testvér és 12 nővér, fogadalmat tett 7 testvér és 18 nővér. Létszám az év végén 165 testvér és 484 nővér. — III. Anyagi ügyek: Oszabvetél volt 4106.52 P. Ebből — a rendszeres folyó kiadásokon kívül — egyházi ruhákra 160.—, papnevelésre 300.—, Magyar Szentföldi Szent Antal-árvaházak 726.—, honvédeknek készült érmelégtők pamutjára 66.—, rendi szegények karácsonyára 1295.88, missióra 100.—, segélyekre

122.— P-t adtuk ki. — IV. Rendi élet. Az 1941. év elején volt az új előjáróság megválasztása. Előjáró lett: vitás Nevecsky Sándor, Ferenc p. 6. gazdasági szakértő, helyettese Havassy Gyula, Bernardin birtokügyi felügyelő, előjárónő: örv. Petainek Józsefné, Micheline, helyettese: örv. Szlovák Jánosné, Natália nővér. újoncmester: Nagy Ferenc Bernardin hitánár, titkár: Dr. Csillag Miklós, István mfr. titkár, titkárnő: Uza Katalin, Emerencia nővér. V. A rendi község tevékenysége. 1. hitbuzgalmi és erkölcsvédelmi szakosztály keretében a 46 tagból álló Ferences Leánynekkar — Zsigmond Etelka, Teoffila nővér vezetésével — fejtett ki élénk tevékenységet mind a vasárnapi szentmiséken, mind a hétköznapi rendi szentmiséken és litániákon, valamint a műsoros estéken. — A 30 tagból álló Szent Erzsébet Leánycsoport — Adám Anna Agnesnővér vezetésével — a ferences missiókört folytatott eredményes munkásságot. A Bukovinából hazatért magyaroknak — általuk összegyűjtött pénzből — készítettek és küldtek 1 új albat, 2 karingre csipkét, 1 csipkés antipendiumot, 1 karinget, 6 kehely- és 6 kéztörölt. — A harcúton küzdő katonák részére 100 drb. érmelégtőt, könyveket, szentképeket és érmekeket küldtek el. — Minden hó első vasárnapján tagjaink egész napos szentségimádást tartottak a rendi-templomban. — 10 férfitestvér állandó miniszterlással szolgált az Urat. — A templom egyházi ruháinak javításán és kiegészítésén 8 rendi nővér munkálkodott, Lukács Honora nővér irányítása mellett. Újonnan készítették 4 albat, 4 vállkendőt, 1 karinget, 24 kehelytörölt, 24 kéztörölt, 3 kehelytakarót, 1 oltárterítőt. E munkáiban segédkeztek a szeretetotthon lakói is. — A templom takarításában 8 rendi nővér segédkezett. — Az oltárkör díszítését s anyagi terheit állandóan 7 rendi nővér viselte, örv. Szlovák Jánosné Natália nővér vezetésével. — Az urnapi oltárok, betlehemi jászol és a Szent Sír felszerelése és díszítése körül rendünk több tagja segédkezett. — E szakosztály munkája volt az a felterjesztés is, amelyet a m. kir. Honvédelmi Miniszternek küldtünk el a katonák káromkodásának megszüntetése érdekében s amelyre kedvező válasz jött. — 2. A kulturális szakosztály működéséhez tartozik az Egyházközösséggel közösen átszervezett kölcsönkönyvtár megnyitása 1941 május 18-án. A rendiközösség 1200 kötetű s az Egyházközösség 1500 kötetű könyve — mindkét részből a tulajdonjog fenntartásával — most már közös könyvtárban, a legmodernebb berendezéssel áll — az Egyházközösség tagjainál — rendiközösségünk tagjainak rendelkezésre díjtalanul. — Havi konferenciabeszédek, Szent Erzsébet kultúrest, adventi esték rendezésével szolgált a szakosztály a vallásos, illetve a ferences kultúra terjesztését.

3. A szociális és karitatív szakosztály munkája keretében a rendiközösség végzi a plébánia szegénygondozását, P. Kriszta Rafael ofm. plébános és karitás-igazgató személyes irányítása, Bárdossy Mihályné Balbina nővérnek mint karitás-titkárnak és Hornyák András Vitális testvérnek mint karitás-pénztárosnak közreműködése mellett. 17 nővér végzte az anyagiak összegyűjtését, 3 testvér és 7 nővér pedig látogatásokkal, kivizsgálásokkal, a fenntartott szeretetotthonban lelkiolvasmányok felolvasásával, adományok szétosztásával támogatta a karitás munkáját. A rendi tagok készpénzgyűjtésének eredménye 6.636.30 P volt. — Karácsonykor kiosztottunk 318 szeretetszolgálatot, 3694.— P értékben. — A rendiközösség szegényeiről külön történt gondoskodás, rézben évközlésben kisebb pénzbeli segélyekkel, főképpen azonban karácsonykor. A minden rendi tagnak kiküldött postatakarékpénztári csekket és a meg-

rendezett Szent Erzsébet-est jövedelméből 115 pengő értékben 101 szegényosorú testvér és nővér részesült karácsonykor részben készpénz, részben szeretetszolgálat ajándékozásban. — A rendiközösség tagjai — Havassy Gyula, Bernardin előjáró-helyettes testvér lelkes megszervezésével — 726.— P-t adtak össze a Magyar Szentföld Szent Antal fiúárvaháza fenntartására.

4. A sajtószakosztály keretében terjesztették a tagok — különösen a Szent Erzsébet leánycsoport tagjai — a ferences sajtótermékeket.

5. A szervezési szakosztály rendeste az 1800 résztvevővel lezajlott máriabeányói, valamint a máriaremetei zárandókat, a fel-támadási- és úrnapi körmeneteket.

Szent Ferenc Atyánk ünnepére kilencnapos ájtatossággal készüljünk. Szent Ferenc tisztelete c. imafüzetünk a Szeráfi Atya egész lelkivilágát megismerteti a kilenced elmékedéseiben.

Szállást keres a Szent Család c. adventi családi ájtatosságunk a napokban jelenik meg. Már most szeressük be és terjesztjük ezt a szép szokást. Ebben az adventben országos mozgalommá kell fejleszteni a szálláskeresést!

A Fájdalmas Szűzanya kilencede újra megjelent. Imádkozzunk buzgó bevonult katonáinkért! A szenvedő Nagyasszony erősítsen meg bennünket háborus bajainkban és szenvedéseinkben!

Az én igám c. keresztúti elmékedéseinkre kevesen figyeltek fel. Pedig gyönyörű és változatos gondolatokat találunk benne a napi, rövidbebe keresztút-járáshoz. A rendkívül tartalmas és izlésees könyv ára 2.50 P.

A. I. Ivánbottyan. Tekintettel a pamut nehéz beszerzésére, kenderből vagy egyéb anyagból is készíthetünk kordát.

N. N.-né, Cserhátszentiván, K. F.-né, Dunaföldvár, B. F. Jászberény, örv. V. D.-né, Ldce. Isten fizesse meg imafüzeteink terjesztésében kifejtett apostolokadásukat. A. K., Miskolc. Gyöngyösi terciárius nagygyűlést szeptember 19-én, szombaton este tartjuk a gyertyás-körmenet előtt.

Sz. A., Hangony. Az Úr Jézus és Szent Ferenc Atyánk áldja meg kezdeményezésüket. Világi Rendünk első virágai hódítsák meg az egész községet a ferences szellemnek!

Szent Ferenc élete minden terciárius és katolikus hívó kedvvel olvassmánya. Ferenc Testvér címen ismét kapható P. Meyer Vendelnek ez a kiváló műve kiadóhivatalunkban. Ára: 1.20 P. — Különben egy újabb meglepetést is tartogatunk Szent Ferenc tisztelőinek: karácsonyra kiadjuk dr. Kőszeghy Mihály prelátszónok, terciárius testvérünk fordításában Szent Ferenc Virágzárait, a híres Fioretit.

Két ferences rádió-előadás! Okt. 2-án közvetítés gyöngyösi klastromunkból. Okt. 16-án P. Schrotty Pál, O. F. M. tartományfőnök előadása a ferences költészetéről. A viszonthallásra!

Levél egy VIII.-os gimnazista Barátomhoz.

Kedves Barátom!

Örömmel, bensőséges, mély örömmel köszöntelek. Most már kinyitják Előtted jövőre a Kolostor kapuja és föltárat majd egy titokzatos, csodálatos világ. Rálépsz legközelebbül arra az útra, amelyről már oly sokat beszéltél nekem.

1934-ben indították útjuk a legnagyobb francia gőzöst, a „Normandie“-t. Amikor megkeresztelték, pezsgősüvegeket vágtak az oldalához. És kiáltották: „A francia nép dicsőségére! Ott állt egy katolikus pap is. Csak ennyit mondott: „Nem a francia nép, hanem az Isten dicsőségére“. Azóta hol jár a kékszalagos Normandie? Háborúk zaja nyelte el talán... De a francia nép dicsőségére hiába kiáltották. Az a katolikus pap eltalálta a Mának legégetőbb kérdését: Miért nem tesszük mi mindent Istenért, miért futunk kis célok után?

Tavaly azt hallottad tőlem, mit kapsz Te a pap-

ságban Istentől. Most pedig azt hallod majd, mit kell adnod Neked! Kis célokat-e, hogy hamarosan elnyeljen az élet óceánja, vagy pedig az Isten dicsőségét, az egyetlen, az igazi célt akarod-e?

En hiszek a Te eszményekre szomjas lelkedben. En tudom, hogy úgy kiáltasz az emberek felé, mint Szent Ferenc: „Kezdjük szeretni az Istent!“ A kezdés örök hevületét, frissességét kívánod. Kívánsz tenni, égni a lelkekért!

Azért írok most ismét majd Neked, hogy kibontakozott lélekkel, az örök kezdők tavaszos lelkesedésével kopogtass majd a Kolostor ajtaján.

Legközelebbi leveléig imádkozik Erted barátod:

P. Hajnal Ágoston, O. F. M.

Címem: Ferences Tartományfőnökség, Budapest II., Margit-kr. 23.

ADOMÁNYOK A GYÖNGYÖSI FÁJDALMAS SZÜZANYA ÚJ KEGYOLTÁRA JAVÁRA: Berncebaráti hívek 200.—, Nógrádpataki hívek 100.—, Bodolói hívek 34.60, Szentpéteruri hívek 100.—, Pereszényi hívek 40.50, Bükk-szenterzsébeti hívek 65.96, Szt. Ferenc III. Rendje, Nyiradony 15.60, F. J.-né, Jászákóhalma 7.20, Szt. Ferenc III. Rendje, Tótfalu 23.14, Komora Norbert gy. Szombathely 12.—, Bodonyi hívek 15.70, Abaújzsinai hívek 27.—, Vörös I., Bp. 10.—, Csécsi hívek 65.34, P. M. Szécsénke 5.—, D. J. Szentkút 5.—, N. N. Veszprém 34.60, H. R. Újvidék 20.—, Pincel hívek 108.—, Á. J.-né, Gömörpéterfalva 5.—, Kóvári hívek 69.62, K. L. pleb. Lice 5.—, Szt. Ferenc III. Rendje, Verpelét 25.—, F. R. gy., Veszprém 45.—, Szabadkai hívek 100.—, Licei hívek 100.—, Szt. Ferenc III. Rendje, Tajti 30.—, Gamási hívek 54.30, Szt. Ferenc III. Rendje, Jánosaháza 29.50, Perényi hívek 43.—, Nógrádkállói hívek 68.—, Mátrámszentéi hívek 23.—, Galántai hívek 14.30, B. Z. gy. Kassa 34.50, Fű-Szentkút 5.—, Szt. Ferenc III. Rendje,

lekpüspöki hívek 41.—, Jászszentandrás hívek 60.70, Ipolybalogi hívek 100.—, Szt. Ferenc III. Rendje, Kisakátor 31.—, Zombori hívek 120.—, Vilkel hívek 110.—, Szt. Ferenc III. Rendje, Bgyarmat 31.—, B. F. Jászberény 70.—, Porteleki hívek 101.—, Szt. Fer. III. R. Nagylóc 23.—, Tereskei hívek 16.—, Lévárti hívek 50.—, Mihálygerrei hívek 38.—, N. N. Kassa, hálából 20.— P. A. gyöngyösi Fájdalmas Szűzanya jutalmazza meg mindazokat, aki új szentélyét és új kegyoltárát építeni segítük.

ÚJ KÖNYVEK.

P. Takács Ince, O. F. M.: **MAGYAR FERENCES ASZKETIKUS ÉLET ÉS ASZKETIKUS KIADVÁNYOK KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A XVII. ÉS XVIII. SZÁZADRA.** A Szent István Akadémia I. hittudományi és bölcséleti szakosztályának értekezéssel. Szerkeszti Horváth Konstantin. III. kötet, 7. szám. Budapest, 1942. 105 lap.

A magyar ferences lelkipáztorkodás mezei virágait gyűjtögeti egybe a szerző

ebben a művében. Nem világhírű alkotások, de hazai vonatkozásban büszkén tekinthetünk rájuk. Annál is nagyobb a jelentőségük, mert belőlük tükrözik a magyar ferences lelki világa, ebből szegte a hívek lelki táplálékát, ezek gondolataiból és nyelvi értékeiből kell helyreállítanunk a ferences lelkiélet és szónoklat anyagát és stílusát. Az egyetemes és a magyar ferences lelkiség jellemzése után a magyarországi ferences klastromi élettel is, és a lelki élet keletkezésének tudományos és lelki gyökereivel ismert meg a szerző. Majd az irodalmi termékek jellemzése és felsorolása teszi a könyv nagyobb részét. A középkori latin és magyar nyelvű kódexirodalom áttekintése után kezd a XVII. és XVIII. századi aszketikus irodalmat. Mintha virágoskertben sétálna az ember, úgy nyújtja kelyhét minden könyv abban a címben és rövid vázlatban, amelyet Takács Ince hoz. Nagyon köszönjük a szerzőnek ezt a gyűjteményt. Bárcsak többi irányban is együttállnók őseink munkáját!

P. Dám Ince, O. F. M.

Irógép!

Számológép!

Szorzó és

összeadó gép!

Kölcsönzés, vétel, csere, eladás.

Nagy raktár új és ujjáépített gépekből

Vajda Zoltán József

cégnevel.

Kispest, Klapka-u. 3/a.

Telefon: 142—103.

† HALOTTAINK:

Muskovich Ágoston pleb., Szécsény.
Makay Dezső, Gyöngyös,
a keleti fronton.
Bóna József, Szabadka.
Marijanusics Antal, Szabadka.

Nyugodjanak békében!

Azokért az elhunyt előfizetőinkért, akiknek elköltetéséről értesülünk, egy-egy szentmisét mondatunk. Ezenkívül minden hónapban egy szentmisét mondatunk összes elhunyt előfizetőinkért és előfizetőink elhunyt hozzátartozóiért!

VIDÉKI PAPOKNAK, ORVOSOKNAK és TISZTVISELŐKNEK JAVARÉSzt nem áll módjukban gépirás tanfolyamok látogatása. A gépirás gyors, könnyű s tökéletes elsajátítását részükre lehetségesnek tesszük a jól bevált GÉPIRÁSI GYAKORLATOK. — Ezeknek a leg egyszerűbb igénylési módja az, hogy Galambos Béla József Bpest. 46231 sz. postatakarékpénztári számláján az érdeklődő 1. P. befizetésével nyitvánítja erre vonatkozó kívánságát.